

Välfärdsbokslut 2007 -
för ökad kunskap om hälsa och välfärd

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sidan:

Bakgrund	2
Sammanfattning	3
Socialnämnden	6
Kommundelsnämnd Brämhult	11
Kommundelsnämnd Centrum	17
Kommundelsnämnd Dalsjöfors	21
Kommundelsnämnd Fristad	24
Kommundelsnämnd Göta	28
Kommundelsnämnd Norrby	33
Kommundelsnämnd Sandhult	39
Kommundelsnämnd Sjöbo	45
Kommundelsnämnd Trandared	51
Kommundelsnämnd Viskafors	55

Bilaga 1 Borås Stads indikatorer 2007

Bilaga 2 Enkät i år 8 under höstterminen 2007

För mer information – kontakta
Kristina Nyberg, Fritids- och turistkontoret
Telefonnummer: 033-35 80 47
E-postadress: kristina.nyberg@boras.se

Hemsida: <http://www.boras.se/fritid/folkhalsoarbete/valfardsbokslut>

Bakgrund

Valfärdsbokslut är ett instrument som gör det praktiskt möjligt att styra den kommunala verksamheten så att den bidrar till att förbättra välfärden, möjliggöra en hållbar utveckling och därigenom utjämna hälsoskillnaderna i befolkningen.

Valfärdsbokslut innefattar på vilket sätt verksamheterna och levnadsvillkoren i kommunen kan utvecklas ur ett välfärds-perspektiv. En god hälsa är i fokus, men också hälsans fördelning i befolkningen är betydelsefull. Valfärdsbokslut möjliggör därför jämförelser geografiskt, socio-ekonomiskt, åldersmässigt och ur ett genusperspektiv.

Valfärdsbokslut är en del av det kommunala boksluts- och budgetarbetet och ska bidra till ett bra beslutsunderlag för politikernas val av förbättringsområden. Det ska stimulera till en bred diskussion om vilka förändringar och vilken utveckling som är önskvärd.

Till 2007 års bokslut har ett antal indikatorer tagits fram som tillsammans med den lokala kunskapen ger förutsättningar för en välfärdsanalys på kommunalnivå. Hela livscykelperspektivet finns med, barn- och ungdom, unga vuxna, förvärvsaktiva vuxna och äldre, sammanlagt 36 indikatorer.

För att spegla ungdomarnas hälsa genomförs årligen en enkät i år 8 på grundskolan och år 1 på gymnasiet. Fem ungdomsindikatorer har sitt ursprung i den

Målområden

Valfärdsbokslutet består av elva målområden som omfattar de bestämningsfaktorer som har störst betydelse för hälsan. Dessa elva målområden återfinns också inom den nationella och internationella folkhälsopolitiken.

Valda indikatorer

Till målområdena har ett antal nationella indikatorer presenterats. Det övergripande målet med lokala välfärdsbokslut är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor hos hela kommunens invånare och stämmer väl överens med målet för den nationella folkhälsopolitiken.

Efter förslag från den strategiska utvecklingsgruppen för folkhälsofrågor har Fritids- och turismnämnden formulerat ett antal mål för folkhälsoarbetet utifrån 2006 års välfärdsbokslut. Det innebär att samtliga nämnder i välfärdsbokslut 2007 analyserar följande indikatorer:

- Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4.
- Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma.
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna.
- Förvärvsfrekvens 25-34 år.
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsätts för brott.
- Andel 75 år och äldre med hemtjänst.

I övrigt har respektive nämnd fokuserat och analyserat ett antal för dem relevanta indikatorer.

På följande sidor redovisas Socialnämndens och kommunalnämndernas analyser.

Sammanfattning

Att kommunen har en huvudroll när det gäller folkhälsan är naturligt eftersom det är där de flesta samhällsbeslut fattas som berör människors dagliga villkor. Utifrån Valfärdsbokslutet 2006 tog den strategiska utvecklingsgruppen för folkhälsofrågor fram ett antal effektmål för folkhälsoarbetet 2007.

Att andelen barn som inte är feta ökar från 96% till 98% för Borås Stad totalt.

Att utjämna skillnaderna mellan kommundelarna

Den totala andelen barn i år 4 som inte är feta i Borås Stad var densamma som under 2006. Skillnaderna mellan kommundelarna har dock blivit större under 2007. Detta visar att man fortfarande har en bit kvar till att nå målet i Borås Stad.

Under 2007 har det genomförts ett projektarbete kring målet som har resulterat i förslag på åtgärder.

- Kommunfullmäktige bör ta ett beslut om vad som får serveras i skolornas cafeterior.
- Skapa nätverk mellan skolorna i Borås Stad där man kan utbyta erfarenheter och visa goda exempel.
- Samtliga skolor ska erbjuda två rätter till lunch och skolmåltiderna ska vara närings- och energideklarerade.
- Skolsköterskorna bör in i skolans hälsofrämjande undervisning mera, vilket det idag inte finns utrymme för i deras tjänster.
- Borås Stad bör ta ett beslut om att alla skolor ska bli certifierade som hälsofrämjande skolor.

Att minska segregationen genom att i första hand stärka språkutvecklingen

Andelen elever som nått målen i år 9 är fortsatt låg i de kommundelar där det finns många utrikes födda, Norrby och Brämhult. Man har mycket att vinna på att fortsätta och utöka arbetet med att stärka språkutvecklingen bland eleverna och då främst i de utsatta kommundelarna.

Kommunfullmäktige har beslutat om att starta en Utvecklingsenhet i Borås Stad våren 2008. I deras arbete ingår det bl.a. att fokusera på elevernas kunskapsutveckling, öka målpuppfyllelsen samt följa upp elevernas kunskaper via olika bedömningsunderlag.

Öka andelen elever som uppger att de inte dricker alkohol till 70%

2007 var det fyra av tio kommundelar som nådde målet med att öka andelen elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol till 70%. Dessutom kan man se en fortsatt positiv trend när det gäller den totala andelen elever som inte druckit. Eftersom andelen flickor som druckit fortsatt är högre än andelen pojkar bör flickorna ägnas en större uppmärksamhet.

Öka samverkan mellan kommunen och näringslivet för att skapa möjlighet att fler unga vuxna skall bli förvärvsarbetande

Jämfört med riket har förvärvsfrekvensen för åldrarna 25-34 år ökat i Borås Stad. Dock ser man en fortsatt stor variation mellan kommundelarna. Man bör fortsätta arbetet med att öka samverkan mellan kommunen och näringslivet för att skapa möjlighet att fler unga vuxna skall bli förvärvsarbetande och därigenom nå målet för Borås Stad. Det är av stor vikt att man arbetar med mångfaldsfrågor för att förändra attityder och stimulera arbetsgivare att i högre utsträckning anställa personer med utländsk bakgrund.

I Valfärdsbokslutet 2007 saknas underlag för att kunna analysera andelen vuxna som inte hyser oro att utsättas för brott. Skälet var att Polismyndigheten inte genomförde någon Trygghetsmätning 2007. Detsamma gäller andelen 75 år och äldre med hemtjänst där inget underlag finns för att analysera resultatet 2007. Dessa indikatorer kommer istället att analyseras och mätas mot målen i Valfärdsbokslutet 2008.

Barn och ungdom

Andel barn med BMI under 25 i år 4

Idag är hälften av alla vuxna svenskar och vart femte barn överviktiga eller feta. Förutom att många upplever sin vikt som ett problem som har med utseendet att göra kan fetma även öka risken för att drabbas av olika följsjukdomar. Fetma uppkommer då kroppens intag av energi (mat) är högre än förbränningen. Det innebär att orsaken antingen är för stort födointag eller för låg fysisk aktivitet, eller bådadera.

Andel barn som inte är feta (BMI under 25) i årskurs 4 var totalt i Borås Stad 96% och spridningen mellan kommundelarna var 90% till 99%.

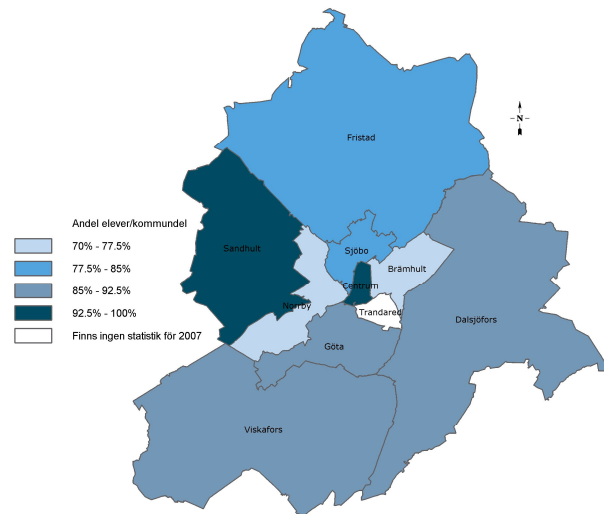
Barns och ungdomars matvanor och fysiska aktivitet är beroende av skolan och närområdet samt av politiska och administrativa beslut på kommunal och nationell nivå. Skolan har enastående möjligheter att på ett positivt och naturligt sätt främja en hälsosam livsstil med bra matvanor och fysisk aktivitet hos våra barn.

Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma

Bristande baskunskaper är en belastning som begränsar möjligheten till yrkesutbildning, delaktighet i samhället och självständigt liv. Risken för utanförskap ökar. I Borås Stad var andelen elever med godkända betyg 86%. Siffran för riket var 89%. Variationen är stor mellan kommundelarna. I Centrum var det 94% som klarade godkänt medan det i Norrby var 74%.

Det finns en samvariation mellan elevernas skolprestationer och föräldrarnas utbildningsnivå samt sociala tillhörighet. Barn från högre socioekonomiska grupper har bättre studieresultat och dessa skillnader kan identifieras redan tidigt under skolåren.

Andel elever i årskurs 9 med godkända avgångsbetyg i svenska, engelska och matematik

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna

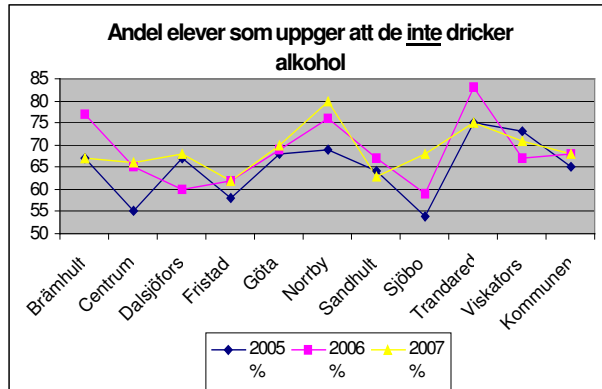
En positiv trend kan skönjas under perioden 2005-2007 då andelen som uppger att de inte druckit alkohol under de senaste 3 månaderna har ökat från 65% till 68%. Skillnaderna mellan flickors och pojkars alkoholkonsumtion består, då fler flickor än pojkar uppgett att de druckit alkohol de senaste tre månaderna. 2007 var andelen flickor som inte druckit alkohol 66% medan andelen pojkar var 70%.

Alla vuxna är förebilder för den uppväxande generationen. Förutom föräldrar är ledare inom föreningslivet, t.ex. idrottsrörelsen, betydelsefulla som förebilder. Det vuxna ansvaret innebär att man överväger den egna konsumtionen samt att man reflekterar över vad vuxnas attityder och vanor spelar för roll för ungdomars beteenden.

Ledningsgruppen för det drogpolitiska handlingsprogrammet har tagit fram mål och strategier för det drogpolitiska arbetet i Borås Stad 2007-2010.

De fyra huvudmålen är att:

- Åstadkomma en drog- och alkoholfri uppväxt
- Skjuta upp alkoholdebuten
- Åstadkomma fler alkoholfria miljöer
- Minska rekryteringen till missbruk

Unga vuxna

Förvärvsfrekvens 25-34 år

Arbetet är en viktig bas för människors identitet och sociala liv och därmed också för hälsan. Arbetslöshet under en lång tid är en allvarlig riskfaktor för psykisk ohälsa och hjärt- kärlsjukdomar. Arbetslöshetens negativa ekonomiska, sociala och hälsomässiga konsekvenser påverkar de arbetslösas familjer, framför allt barnen.

I Borås Stad var förvärvsfrekvensen i gruppen 25-34 år 77%. Siffran för riket var 76%.

Högst andel förvärvsaktiva finns bland Sandhults och Dalsjöfors män och lägst andel finns bland Brämhults kvinnor. För att höja förvärvsfrekvensen är det viktigt att göra kommunen attraktiv genom att ge möjligheter för företag att etablera sig, ha ett bra och varierat bostadsbestånd, bra kommunikationer och god kommunal service i form av bl. a barnomsorg och skola.

Analyser från Socialnämnd och kommunalnämnder

Socialnämnden

Inledning

Den strategiska utvecklingsgruppen för folkhälsofrågor har beslutat att alla nämnder ska analysera sex indikatorer, de sex första i nedanstående lista. Varje nämnd kan därefter välja ett antal av de övriga för att komplettera den lokala analysen. Indikatorer analyseras utifrån aktuell statistik för de valda indikatorerna samt den lokala kunskapen i verksamheten. Individ och familjeomsorg (IFO) har valt följande indikatorer.

- Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4
- Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna
- Förvärvsfrekvens 25–34 år
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsätts för brott
- Andel 75 år och äldre med hemtjänst
- Tandhälsa för barn och ungdom
- Andel barn/ungdom i hushåll med socialbidrag
- Bidragshushåll
- Självskattad hälsa
- Socialt stöd
- Framtidstro

Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4

Analys

Under perioden 2005–2007 har andelen i Borås Stad legat konstant på 96%. Fem kommunalar har minskat och två har ökat andelen. Bland kommunalerna har Viskafors den lägsta andelen med 90%, Sandhult den högsta med 99%. Variationen mellan åren är i en del kommunalar hög.

Följden av högt energiintag och att man rör på sig för lite gör att övervikt och fetma ökar. Kunskap och medvetenhet om matvanor är lägre bland lågutbildade än högutbildade.

Barns och ungdomars idrottsvanor är tydligt relaterade till sociala, ekonomiska, etniska och kulturella förhållanden.

Tandhälsa för barn och ungdom

Analys

Indikatorn tar fram andel kariesfria 3- och 6-åringar samt 19-åringar. Andel kariesfria 3-åringar ligger under perioden 2004–2006 på 90–91%. Andel kariesfria 6-åringar har under perioden 2004–2006 ökat från 61% till 66%. Andel kariesfria 19-åringar har under perioden 2004–2006 ökat från 25% till 34%

Försämrad tandhälsa är en signal på en ogynnsam hälsoutveckling bland barn och ungdom och det samvarierar med socioekonomiska förhållanden. Andelen kariesfria har ökat för alla tre grupperna särskilt för 6-åringar och 19-åringar.

Slutsats och förbättringsområden avseende indikatorerna BMI samt Tandhälsa

Då man inom IFO utreder barn och ungdomars situation och gör insatser, är hälsa en faktor. En nytt system för utredning Barns behov i Centrum (BBiC) införs nu successivt inom IFO. I BBiC kommer helheten i barnets situation fram på ett tydligare sätt. De lokala nätverken, där IFO ingår bör uppfatta området som ett tänkbart mål och uppgiftsområde utifrån kommunalernas allmänna förebyggande ansvar.

Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma

Analys

Under perioden 2005–2007 har andelen elever, i Borås stad, med godkända betyg varierat från 86% , 88% till 85%

Sju kommunalar har minskat andelen. Variationen är stor mellan kommunalerna från 74% för Norrby till 94% för Centrum. Fristad har en stor minskning från 93% till 84%.

Bristande baskunskaper är en belastning som begränsar möjligheten till yrkesutbildning, delaktighet i samhället och självständigt liv.

En genomförd utbildning bidrar till stärkt självkänsla och framtidstro. Det är därför av stor betydelse att elever som har behov av stöd i sina studier har möjlighet att få det.

Slutsats och förbättringsområden

IFO samverkar i sitt arbete, vid utredningar samt vid insatser för barn och ungdom, med skolan för att stödja elever som har en social problematik. Utveckling av stöd till elever sker genom Samverk. Tre team har bildats med specialpedagog och socialpedagog. Fokus i arbetet är inkludering där man ska sträva efter att hitta lösningar på hemmaplan och stödja barnet med dess nätverk.

IFO samarbetar med SPKC kring kompetensutveckling av personal vilket också bidrar till samverkan. IFO köper 18 platser för ungdomar hos Camp Neptun. Ungdomarna och deras föräldrar får där stöd på hemmaplan, genom insatser i skola, i hem och på fritiden.

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna

Analys

Indikatorn tar fram antal elever i år 8, som uppger att de inte druckit alkohol (folköl/cider 2,8% eller starkare) de senaste 3 månaderna. Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol har i Borås Stad, under perioden 2003 till 2007 ökat från 66% till 68%. Resultat uppdelat på kön pojkar 70%, flickor 66%. Som tidigare kan man notera det är en större andel flickor som dricker. Norrby har den högsta totala andelen elever som uppger att de inte druckit med 80% och Fristad den lägsta andelen med 62%. I sex av kommundelarna har andelen elever som inte druckit ökat.

I enkäten för gymnasiet år 1, var frågan ”Har du druckit alkohol de senaste tre månaderna. Resultatet var 31% både för flickor och pojkar. I februari 2006 gjordes en CAN-undersökning i år 9. Där uppgav 69% av flickorna och 61% av pojkarna att de druckit alkohol de senaste 12 månaderna. 31% av flickor respektive pojkar uppgav i nämnda

undersökning att de haft intensivkonsumtion 1 gång/månad eller oftare. Intensivkonsumtion = berusningsdrickande, stor konsumtion vid ett och samma tillfälle.

Alkoholbruk i tonåren är en riskfaktor för utveckling av missbruk, där det är angeläget med god samverkan med alla berörda parter. Det finns behov av att särskilt uppmärksamma flickornas alkoholkonsumtion. Målet är att ingen alkoholkonsumtion ska förekomma under uppväxten. Skolans arbete med drogförebyggande har stor betydelse liksom attityder hos vuxna.

Slutsats och förbättringsområden

Förebyggande arbete pågår och är inriktat på att minska alkoholbruket bland barn och ungdom samt att erbjuda stöd och/eller behandling när barn och ungdom befinner sig i riskmiljö eller visar eget riskbeteende. Arbete sker både vid utredningar inom distrikten och på insatssidan främst via fältgruppen. IFO deltar med flera representanter i arbetet med det drogpolitiska handlingsprogrammet.

I de lokala nätverksgrupperna bedrivs arbete med denna fråga, bland annat genom arbete med rutiner och handlingsplaner vid misstanke om missbruk hos barn och ungdom. Attityder och värdegrund rörande ungdom och alkohol är en aktuell fråga i alla sammanhang där arbete sker med barn och ungdom.

Självskattad hälsa, årskurs 8

Analys

Indikatorn tar fram andel elever i år 8 på högstadiet som uppger att de mår bra eller mycket bra. I Borås Stad har andelen under perioden 2005–2007 varit konstant 94%. Sex kommundelar har minskat sin andel och fyra har ökat. Andelen varierar i kommundelarna mellan 87% i Sandhult till 98% i Dalsjöfors.

Den egna upplevelsen av hälsa betyder mycket för välbefinnandet. Familjens sociala ställning har bedömts förklara 20-40% av barns ohälsa i Sverige.

Socialt stöd, årskurs 8Analys

Indikatorn tar fram andel elever som i år 8, har en vuxen i sin närhet de kan tala öppet och förtroget med. Andel elever i år 8 som har en vuxen de kan tala öppet och förtroget med har under perioden 2005–2007 ökat från 85% till 88%. Resultat uppdelat på kön, pojkar 89% flickor 86%.

Att ha tillgång till goda sociala nätverk är en viktig förutsättning för psykiskt hälsosam utveckling. Stöd från föräldrar är den viktigaste förutsättningen. Det är viktigt att det finns stort utbud av föreningar som riktar sig till ungdomar. Inom Borås stad är skolan och fritidsgårdarna betydelsefulla.

Framtidstro, årskurs 1 på gymnasietAnalys

Indikatorn tar fram andel elever i år 1 på gymnasiet som känner tillförsikt inför framtiden. Andel elever som känner tillförsikt inför framtiden har under perioden 2005–2007 varit 94%. Uppdelat på kön pojkar 94% flickor 95%. I kommundelarna varierar det från 91% i Centrum till 97% i Brämhult och Viskafors.

Upplever man sitt liv som begripligt, hanterbart och meningsfullt kan man bygga upp psykisk motståndskraft mot sjukdomsbringande faktorer.

Slutsats och förbättringsområden avseenden indikatorerna Självskattad hälsa, Socialt stöd och Framtidstro

IFO arbetar med att stödja de barn, ungdomar och föräldrar de möter, både inom myndighets- samt insatssidan. Det förebyggande arbetet handlar om att bidra till att barn och ungdom får fotfäste i sin tillvaro och känner tillförsikt inför framtiden. IFO ska i sitt arbete särskilt uppmärksamma de barn och unga som visar tecken på en ogynnsam utveckling. Det förebyggande arbetet sker främst inom Insats barn och familj, genom fältgruppens arbete. För att metodmässigt utveckla arbetet har det skett en medveten satsning på att spetsa kompetensen hos

personalen i fältgruppen. De går respektive har gått, på en norsk högskoleutbildning i uppsökande/kartläggande/förebyggande arbete.

Förutom det ordinarie fältarbetet som bedrivs finns även ex. Stödcentrum som arbetar med unga brottsoffer, medling och ungdomstjänst. Arbetet med unga brottsoffer har delfinansierats av med statsbidrag under 2007, för att från 2008 ingå i den ordinarie budgeten. Hopptornet har gruppverksamhet för barn som har behov av särskilt stöd, där det finns en grupp för barn i familjer med missbruk, samt en för barn i separerade familjer. Socialrådgivare på Norrby familjecentral och Hulta familjecentrum arbetar med stödsamtal, rådgivning och information.

IFO är delaktiga i Regionens verksamheter, Spädbarnsgruppen och Ungdomsmottagningen. IFO delfinansierar Utväg som drivs tillsammans med Sjuhärads-kommunerna, Regionen och Frivårdsmyndigheten där målgruppen är våldsutsatta kvinnor och barn. Kvinnojouren startar nu upp en tjejjour. Medel till verksamheten har sökts av Länsstyrelsen via IFO, som även har ett ansvar att följa upp verksamheten. Nämnas ska även det arbete och samverkan som sker inom SamVerk samt genom insatsen Camp Neptun. Se under åtgärd beträffande godkända avgångsbetyg. Samverkan sker med skola och fritid i enskilda ärenden och i de lokala nätverksgrupperna.

Förvärvsfrekvens 25–34 årAnalys

I Borås Stad är förvärvsfrekvensen (2005) i gruppen 25–34 år, för kvinnor 74%, för män 80%, sammanlagt 77%. Det har skett en procents ökning i båda grupperna sedan 2004.

Arbetet är en viktig bas för människors identitet och sociala liv och därmed också för hälsan. Arbetslöshet under lång tid är en allvarlig riskfaktor för psykiska ohälsa och hjärt- och kärlsjukdomar. Arbetslöshetens

negativa ekonomiska, sociala och hälsomässiga konsekvenser påverkar även de arbetslösa familjer, framför allt barnen.

Andel barn/ungdom i hushåll med socialbidrag samt bidragshushåll

Analys

Indikatorerna tar fram andel barn och ungdomar 0–17 år som ingår i hushåll som inte erhållit socialbidrag respektive andel hushåll omfattande åldern 30–64 år som inte erhållit socialbidrag. Båda indikatorerna mäts i september.

Andel barn och ungdom som ingår i bidragshushåll som inte erhållit socialbidrag har under perioden 2005–2007 har legat konstant på 96%. Andel hushåll som inte erhållit socialbidrag, har under perioden 2005–2007 varit konstant 98%.

Kommundelarna Brämhult och Norrby är de som har störst andel barn i bidragshushåll samt bidragshushåll. De har även störst andel av befolkningen som är invandrare eller har flyktingbakgrund, vilka har svårighet att komma in och etablera sig på arbetsmarknaden. Utvecklingen på arbetsmarknaden har stor betydelse för andel bidragshushåll. SamverkansResursen arbetar sedan flera år med gruppen. Det pågår även flera projekt i Borås för målgruppen bland annat SVYRK, SKISS, Öppna Utsikter, Mannakraft.

Slutsats och förbättringsområden avseende indikatorerna Förvärvsfrekvens samt Andel barn/ungdom i hushåll med socialbidrag och bidragshushåll

Individ och familjeomsorg arbetar för att stödja klienter som är aktuella, att bli självförsörjande. Funktionsindelning av ekonomiskt bistånd från januari 2007 samt samlokalisering i december 2007, har ökat möjligheten att arbete mer metodiskt mot vissa grupper. Inom IFO-ekonomi samt inom IFO-försörjning i Samlad Sysselsättning prioriteras arbete med bidragshushåll och bidragshushåll med barn. I arbetet sker nära samverkan med Samlad sysselsättning, Arbetsförmedling, Försäkringskassan och

Primärvården. Samverkan kommer även att utvecklas genom Borås Samordningsförbund. Målgruppen för det arbetet är ungdomar i åldern 18–29 år med behov av stöd från mer än en myndighet.

Andel vuxna som inte hyser oro att utsättas för brott

Analys

Trygghetsmätning är inte genomförd 2007. Föregående års siffror visade att andelen vuxna som inte hyser oro för att utsättas för brott ökat från 36% 2004 till 38% 2006. Variationen är stor mellan kommundelarna från 30% på Hässleholmen till 47% i Fristad och Norrby(annan del).

Förekomst av ordningsstörningar och egen utsatthet för brott, är två viktiga faktorer som påverkar trygghetsupplevelsen. Är man som vuxen otrygg och orolig för att utsättas för brott påverkar det även barnen. Förekomst av problem och otryggheten är störst i bostadsområden där många av invånarna har svaga sociala och ekonomiska resurser och där boendestabiliteten och den sociala integrationen är låg.

Slutsats och förbättringsområden

Individ och familjeomsorg deltar i det brottsförebyggande arbetet i sin verksamhet och samverkar inom de lokala nätverksgrupperna och Brottsförebyggande rådet.

Andel 75 år och äldre med hemtjänst

Analys

I Borås stad har sammanlagt 15% hemtjänst (17% för kvinnor samt 12% för män). Viktiga faktorer för ett hälsosamt åldrande är fysisk, psykisk och social aktivitet. Med stigande ålder ökar hälsoproblemen och det sociala nätverket tunnare ut.

Slutsats och förbättringsområden

Individ och familjeomsorg initierar kontakt med Äldreomsorgen, då behov av hemtjänst uppmärksammas i möte med klienter.

Sammanfattning

Individer i utsatta situationer löper större risk för försämrad hälsa. De generella insatser som kan genomföras inom exempelvis skola och fritid har stor betydelse. IFO har en specialistfunktion och kommer i kontakt med familjer och individer då de av olika anledningar har behov av stöd i sitt liv. De valda indikatorer speglar hälsan kopplat till faktorer som har stor beröring med arbetet inom IFO:s verksamhet.

I samband med att Socialnämnden antog sin Kvalitetspolicy, februari 2006, påbörjades ett arbetet med ett systematiskt verksamhets-kvalitets- och utvecklingsarbete. Under 2007 har IFO arbetat med fyra förbättringsprojekt, där man identifierat, kartlagt processer och arbetat fram förslag på förbättringar. Förbättringsförslagen har implementerats i verksamheten och processägare är utsedda. Projekten har bedrivits inom; utredning barn och familj, insatser barn och familj, försörjningsstöd samt utredning vuxna. Utgångspunkten har varit att nå såväl sänkta kostnader som förbättrad kvalitet. Under 2008 fortsätter arbetet med två nya projekt inom insats vuxen samt försörjningsstöd. IFO har infört uppföljning och utvärdering av insatser inom flera verksamhetsområden.

Den nya utredningsmetodiken BBiC kommer på ett tydligare sätt lyfta fram helheten i barnens situation, och i det sammanhanget även hälsan. Fältgruppens kompetens i det förebyggande arbetet har höjts genom satsning på kvalificerad högskoleutbildning. Arbetet inom Stödcentrums olika verksamheter har även stor betydelse.

Avgörande i arbetet är att det sker en god samverkan internt inom Borås Stad samt externt med andra myndigheter och organisationer som berörs av frågorna i Valfärdsbokslutet. Representanter från IFO deltar i de lokala nätverken i kommundelarna, dessutom sker dagligen samverkan i enskilda ärenden.

Kommundelsnämnd Brämhult

Brämhults kommundel består av områdena Boda, Brämhult, Främgårde, Hässleholmen, Hyberg, Svensgårde och Sörbo. Kommundelen har 10 943 invånare. Invånarna är unga, 34% är under 25 år och 60% är under 45 år. Bara 15% är ålderspensionärer. Hässleholmen har ett stort bestånd av flerfamiljsfastigheter som har en mångkulturell prägel. Brämhult består i huvudsak av villaområden och var fram till 1970 en egen kommun.

Inledning

Efter förslag från den strategiska utvecklingsgruppen för folkhälsoarbete har Fritids- och turistnämnden formulerat ett antal mål för folkhälsoarbetet utifrån 2006 års valfärdsbokslut. Det innebär att samtliga nämnder i valfärdsbokslut 2007 analyserar följande indikatorer:

- Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4.
- Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma.
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna
- Förvärvsfrekvens 25-34 år
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsättas för brott.
- Andel 65 år och äldre med hemtjänst.

I Brämhults kommunalnämnd har man utöver ovanstående indikatorer även valt att titta närmare på följande indikatorer:

- Tandhälsa 6-åringar
- Simkunnighet år 5
- Socialt stöd år 8
- Självskattad hälsa år 8

Andel barn med BMI under 25 i år 4

Analys

Andelen barn med BMI under 25 i år 4 är 98% i Brämhults kommundel. Bodaskolans BMI har legat stadigt under 25 de senaste åren likaså ligger Fjärdingskolan på BMI under 25. Det är minst lika viktigt att även identifiera underviktiga barn, vilket också förekommer enligt Myråsskolan.

Slutsats

Övervikt följer ett tydligt socialt mönster där människor i socialt utsatta positioner drabbas hårt. Övervikt och fetma är ett växande hälsoproblem bland barn och ungdomar. Det är glädjande att barnen i den mångkulturella delen av Brämhults kommundel visar på bra siffror.

Förbättringsområden

Redan på BVC pratar man med föräldrar om kost och hälsa och kan där identifiera överviktiga barn. Samtalen tas vid av skolhälsovården då barnet börjar skolan. Via skolläkaren har man möjlighet att remittera barn till en dietist eller specialist på Barnkliniken.

Det är viktigt att fortsätta med och förstärka de förebyggande insatserna som skolorna gör. Tex. Myråsskolan har som mål att alla klasser skall ha minst 30 min. utomhusaktiviteter/dag samt schemalagd lektionstid utomhus 1 gång/vecka. Det kan vara en fördel att ha gemensamma projekt för exempelvis föreningslivet och idrottsföreningar eller för skola och föräldrar med aktiviteter och undervisning om kost och rörelse.

Relationer är viktiga och familjen har stor betydelse under barn- och ungdomsåren. Ett nära samarbete med föräldrarna skulle kunna förebygga samt öka möjligheterna för större medvetenhet kring frågan både för överviktiga och underviktiga barn.

Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma

Analys

Andelen elever med godkända avgångsbetyg i svenska, engelska och matematik i år 9

uppgick 2007 till 76%, vilket är en minskning från 2006 då andelen uppgick till 82%.

Den sjunkande tendensen är störst i matematik. Behörigheten till nationella programmet har sjunkit från 81.4% år 2006 till 74.3% år 2007. Bodaskolans salsavärde ligger på 70%. Det beräknade salsavärdet i riket är 63%. Salsa är Skolverkets Analysverktyg för Lokala Sambands Analyser. Med hjälp av detta verktyg kan hänsyn tas till skolors elevsammansättning och skolor och kommuner får en ny utgångspunkt för diskussion och analys av förutsättningar, processer och resultat.

Slutsats

En förklaring till siffrorna är den höga andelen elever med långvarig eller sporadisk frånvaro. Pedagogerna ställs inför stora utmaningar i sin undervisning eftersom elever med olika förutsättningar, socioekonomiska och kulturella bakgrunder smälter samman på Bodaskolan.

Förbättringsområden

Skolan med all sin personal behöver ett perspektivskifte där man ändrar fokus från brister hos elever/föräldrar/lokaler till att utmana lärarna, den pedagogiska ledningen och den pedagogiska organisationen. I det arbetet ska pedagogerna få stöd och möjlighet i fortbildning och gränsövergripande kommunikation i kommundelen mellan våra enheter. Kommundelen arbetar vidare med förbättringen av sitt systematiska strukturerade kvalitetsarbete.

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol under de senaste tre månaderna

Analys

Siffrorna för alkoholbruk i Brämhults kommundel ser ut att ha blivit till det sämre 2007, siffran ligger i nivå med siffran från år 2005, d.v.s. det är bara 67% som uppger att de inte druckit alkohol, mot 77% förra året.

Slutsats

Unga har rätt till en uppväxt fri från alkohol och droger. Tyvärr är det inte så för alla. En förklaring till ungas alkoholbruk kan vara att skolans förebyggande arbete med information och förebyggande insatser är otillräckliga. Förutom föräldrar är vuxna ledare inom föreningsliv, idrottsrörelser och skola viktiga förebilder. Alla vuxna har också ett ansvar att våga reagera mot oönskade beteenden.

Förbättringsområden

Det är viktigt att skolan arbetar metodiskt och framför allt långsiktigt i dessa frågor. Skolan kan bli bättre på att hjälpa elever att utveckla attityder mot alkohol och alkoholbruk. Som tidigare fortsätter skolan att integrera ANT-frågor genom olika ämnen, samt genom de tre högstadienärens. Ett långsiktigt arbete har påbörjats på olika nivåer med "Lions Quest", en form av livskunskap, sedan ett tag tillbaka. Förhoppningsvis skall denna metod tillsammans med det drogpolitiska handlingsprogrammet framkalla förändringar i attityder till alkohol. Tanken är att så småningom även göra föräldrar delaktiga med denna metod.

Det är viktigt att många aktörer i samhället agerar tillsammans för att försvåra tillgängligheten till alkohol. I samband med arbetet med elever är det viktigt att samverka med föräldrar eftersom det finns forskning som visar att föräldrarnas toleransnivå påverkar ungdomars konsumtion. Skolans uppgift är att arbeta för att förändra attityden hos den enskilde eleven. Vidare ska skolan arbeta för att skapa ökat självförtroendet och självkänsla hos eleverna för att uppnå en större aktsamhet om sig själv och andra. Skolan ska också förmedla kunskap om att lära sig att göra positiva val och så att eleverna vågar stå för det. Skolan kan förstärka sina redan inarbetade rutiner genom att t.ex. i skolhälsovårdens hälsosamtal också i större utsträckning ta upp attitydfrågor som inställning till alkohol och droger.

Förvärvsfrekvens 25-34 årAnalys

Förvärvsfrekvensen i åldrarna 25-34 år uppgick år 2007 till 58%, 56% för kvinnor, 60% för män. Det innebär en förbättring med en procent jämfört med år 2006, då den totala förvärvsfrekvensen i målgruppen uppgick till 57%, 54% för kvinnor, 61% för män. Differensen mellan kvinnor och män har alltså minskat något.

Förvärvsfrekvensen för den aktuella åldersgruppen ligger avsevärt mycket lägre i Brämhults kommun del än i övriga delar av Borås. Differensen till den kommun del som ligger närmast uppgick år 2007 till 11%. Även i åldersgruppen 35-54 år ligger förvärvsfrekvensen lägre än i Borås i stort.

Den låga förvärvsfrekvensen inom målgruppen 25-34 år har olika orsaker. Ett stort antal unga hamnar utanför arbetslivet på grund av bristande skolunderbyggnad. Många elever lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet nationella program. Samhällets olika segregeringande faktorer är en bidragande orsak till att många har svårigheter att komma ut i arbete. Arbetslösheten bidrar till ökat utanförskap, till ökad kriminalitet och till att barnen ofta saknar förebilder inför sin egen framtid.

Slutsats

Det är av största vikt att höja förvärvsfrekvensen för boende på området för att minska utanförskapets negativa effekter för individen, för barnen och för samhället i stort. Den låga förvärvsfrekvensen i åldrarna 25-34 pekar på att speciella åtgärder krävs för unga. Olika personer kan ha mycket skiftande behov av insatser och det är därför viktigt att tillvarata det pågående urbana utvecklingsarbetets möjligheter till individuellt stöd i samverkan mellan olika myndigheter.

Förbättringsåtgärder

Ett av målen inom det urbana utvecklingsarbetet i Borås, Hässleringen, är att öka förvärvsfrekvensen och minska försörjningsstödet. Arbetet bygger på

samverkan mellan främst Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Sociala blocket men involverar även en mängd övriga samverkanspartners. De idéer om hur målet skall kunna uppnås har resulterat i en ansökan till Esf-rådet. Ansökan bygger på olika delprojekt, som dels syftar till att öka effektiviteten i kartläggning och planering i samverkan, dels att erbjuda arbetsförberedande åtgärder för deltagarna i projektet. Ansökan gäller projektstart augusti 2008.

Olika åtgärder har under 2007 vidtagits inom kommun delen Brämhult för att öka förvärvsfrekvensen:

- Jobbpoolen är ett projekt, som under ett halvår från november 2007 till april 2008 ger möjlighet till praktik med stöd av mentorer på företagen, enklare utbildningar t ex truckförarutbildning, städutbildning och stöd att söka arbete. Projektet har initierats av BrämHulta företagareförening. Medel till projektet kommer från Finsamförbundet i Borås.
- Verksamheterna Öppna utsikter och Mannakraft ger föräldrar på Hässleholmen möjligheter att komma närmare arbetsmarknaden genom studier i framför allt svenska språket, data, idrott och hälsa samt genom praktik.

Speciella åtgärder för unga:

- Anställning av två ungdomscoacher, som genom vägledning och coachning ger unga som hamnat utanför arbetsmarknaden, en del av dem utan gymnasie- eller grundskolekompetens, en möjlighet att finna en väg in i samhället genom arbete eller studier.
- Vi Work är ett projekt, som delvis samverkar med ungdomscoachernas verksamhet, och som ger unga stöd när det gäller att söka arbete genom t ex att upprätta individuella handlingsplaner, kartlägga nätverk och stödja deltagaren

när det gäller att praktiskt söka jobb.

Inom överenskommelsen Leva-Lära har igångsatts ett arbete för att ta fram en vägledningsplan för Norrby och Brämhult. Målet är att elever och boende inom de mångkulturella delarna av kommundelarna skall få ökade kunskaper om utbildningar och yrkesval och att vägar utarbetas till att på ett tidigt stadium stärka elevernas självkänsla och stimulera till att ge de unga positiva bilder av framtiden att sträva mot.

Andelen vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsätts för brott

Analys

Under 2007 gjorde polisen ingen trygghetsmätning vilket medför att invånarnas oro för att utsättas för brott inte kan analyseras på samma sätt som tidigare år. Kommundelen har istället valt att titta på antalet anmälda brott som marginellt har ökat jämfört med 2006. Hela ökningen och mer därtill kan härröras till narkotikabrott. Anmälda narkotikabrott påverkas i princip endast av polisens spaningsinsatser. Vidare har antalet ungdomar under 18 år som begått brott minskat med 22% mellan år 2006 och 2007.

AB Bostäder genomför årligen en hyresgästenkät i sitt bostadsbestånd. En av frågedelarna i enkäten behandlar tryggheten i de boendes närmiljö. AB Bostäder har välvilligt upplåtit sin statistik över den upplevda tryggheten på Hässleholmen. Enkäten visar att tryggheten har ökat avsevärt från år 2004 till år 2007.

Slutsats

Samarbetet mellan kommundelens verksamhet och polis samt andra lokala intressenter har ökat avsevärt de sista åren och det kan vara en bidragande orsak till att antalet gärningsmän under 18 år minskar.

Under 2007 har Hässleringens arbete startat. Inom verksamheten finns ett målområde som arbetar med trygga och attraktiva stadsdelar. Gruppen som leder arbetet kommer från flera

olika myndigheter och organisationer. Målet med gruppens arbete är att öka tryggheten i på Hässleholmen. AB Bostäders hyresgästenkät visar att tryggheten ökar men en analys och slutsats av tryggheten i kommundelen görs först nästa år när polisens trygghetsmätning genomförs.

Förbättringsområden

Polisen arbetar med att förstärka insatserna på Hässleholmen vilket kommer att medföra ökad trygghet. Vidare kommer resultaten från samarbetet inom Hässleringen att få gynnsamma effekter på tryggheten under de kommande åren.

Hemtjänst, 65 år och äldre

Analys

Andelen 65 år och äldre med hemtjänst i ordinärt boende uppgår 2007 till 8% i Brämhults kommun. Snittet i Borås Stad samma år är 14%. År 2006 var andelen 5% i Brämhults kommun, medan snittet i kommunen var 9%. Utifrån detta kan man konstatera att denna kategori av vårdtagare har ökat med tre procent i Brämhults kommun under 2007. Den genomsnittliga procentuella ökningen i Borås Stad, samma år, är fem procent. Andelen 65 år och äldre med hemtjänst har ökat både i Brämhults kommun och i Borås stad sedan år 2006. I Brämhults kommun är ökningen tre procent, vilket är en mindre ökning än i kommunen i sin helhet. I jämförelse med övriga kommuner är andelen 65 år och äldre relativt låg. Tillsammans med Trandared och Sandhult har Brämhult lägst andel 65 år och äldre med hemtjänst.

Slutsats

Brämhults kommun är en mångkulturell del av Borås Stad. Kommundelen består av ett antal områden. I övre delen av Brämhult finns främst bostäder i form av villor. Här pågår en process som innebär ett generationsbyte där många av de äldre invånarna i kommundelen flyttar till lägenheter. Många av dem som bor där flyttar till de centrala delarna av Borås. Nedre Brämhult innefattar främst fastigheter med hyreslägenheter. Detta är ett

mångkulturellt område i kommundelen. Här bor invånare av olika kulturell bakgrund, religion, språk och etnicitet. Anhöriga och vänner bor ofta i närheten av varandra och i många kulturer är det vanligt att man tar hand om sina äldre inom familjen istället för att söka hjälp utifrån som exempelvis hemtjänst. En relativt stor del av invånarna har inte svenska som modersmål vilket försvårar informationsutbytet.

Brämhult är fortfarande en av de kommundelar som har lägst andel 65 år och äldre med hemtjänst, vilket till stor del kan bero på den mångfald som finns i kommundelen. Ökningen av hemtjänst sedan tidigare år kan dock härledas från att det under år 2006 trycktes upp broschyrer om hemtjänsten i Brämhult på fem olika språk och att de under 2007 inneburit en ökad informationsspridning bland äldre med utländsk bakgrund och därmed kunskap om rättigheten att ansöka om hemtjänst.

Under år 2007 startade även en anhörigcentral/träffpunkt Vågen vilket även det innebär en spridning av information om kommunens äldreomsorg. Kommundelen anordnade en minimässa för äldre, våren 2007, där de äldre och deras anhöriga kunde ta del av information om kommundelens äldreomsorg, men även av andra verksamheter såsom vårdcentralen, pensionärsorganisationer och fallprevention.

Förbättringsområden

- Anhörigcentral/träffpunkt Vågen utvecklas och kommer även i framtiden att vara en knutpunkt för äldre i kommundelen där det finns möjlighet till social samvaro och information om äldreomsorgen i Brämhults kommundel och Borås stad.
- Nya broschyrer om anhörigstöd har tagits fram. De finns på flera olika språk och kommer att spridas under år 2008.
- Projektet Förebyggande hembesök har påbörjats och kommer att erbjuda hembesök/gruppinformation till äldre utan

hemtjänst och hemsjukvård, födda –28, under 2008. Projektet sker i samverkan med Primärvården i Borås.

Tandhälsa, 6-åringar

Analys

Andelen kariesfria 6-åringar har en sjunkande tendens över de senaste tre åren. Andelen har sjunkit från 45% år 2005 till 38% år 2006. Denna siffra kan jämföras med kommunens som ligger på 66%. Boda tandklinik visar de lägsta siffrorna i kommunen. Högsta andelen kariesfria 6-åringar finns i Sandared med 81%.

Slutsats

Den låga andelen kariesfria barn kan ha socioekonomiska och kulturella orsaker. I kommundelen finns det många ekonomisk svaga hushåll. Kommundelen har familjer som kommer från många olika delar av världen. Bland dem finns många asylsökande eller nyligen anlända familjer. Med tanke på vilka länder familjerna kommer ifrån och vilken livssituation de har haft kan man dra slutsatsen att tandvården inte har varit högt prioriterat. I många länder förekommer det inte den förebyggande tandvården i samma utsträckning som den av tradition bedrivs i Sverige. Därför är barn med invandrabakgrund i riskzonen.

Förbättringsområden

6-åringar behöver hjälp och stöd vid tandborstning. Det är viktigt att föräldrarna får en medvetenhet om förebyggande insatsers roll för den framtida tandhälsan och dess konsekvenser. Skolhälsovården tar upp tandhälsan vid sina hälsosamtal med eleverna i förskolan. Förskolorna fortsätter att skölja med fluor en gång i veckan. Det är också viktigt att personalen får kompetensfortbildning i kost och hälsa i våra förskolor så att de kan hjälpa föräldrar och barn till bättre information om kostvanor i förebyggande syfte.

Simkunnighet, år 5

Analys

Antalet simkunniga elever i Brämhults kommun del har årligen minskat från år 2005 och fram till år 2007 då 77% av eleverna i år 5 var simkunniga. Detta kan jämföras med snittet för Borås Stad som visar på 92% simkunnighet. Skillnaden i simkunnighet är stor mellan skolorna i kommunen. Sim- och Livräddningssällskapet har tillsammans med Skolverket och Svenska Simförbundet definierat simkunnighet, ”Simkunnig är den som kan falla i vattnet, få huvudet under, och efter att åter tagit sig till ytan simma 200 meter på djupt vatten, varav 50 meter ryggsim”.

Slutsats

Förklaringen kan vara den socioekonomiska och kulturella bakgrunden hos många familjer som bor i den mångkulturella delen av Brämhult. Att besöka badhuset på fritiden innebär en kostnad för familjen.

Fjärdingskolan har hög andel barn med invandrarbakgrund. Många av eleverna besöker badhuset endast i samband med skolan. På Myråsskolan har majoriteten av de icke simkunniga en annan kulturell bakgrund.

Förbättringsområden

Kommunen i Brämhult anser att det är viktigt att kunna simma utifrån många perspektiv såsom bättre självförtroende som individ och en bra livskvalité på sikt. Barnen med en annan kulturell bakgrund måste få stöd och möjligheter att komma till badhuset och få simundervisning. Kommunen fortsätter med sina tilldelade tider och det finns också ett stort behov av en ökad tilldelning för att kunna hjälpa barnen. Kommunen bör även fundera kring hur man kan hjälpa de ekonomiskt svaga barnfamiljerna.

Socialt stöd, år 8

Analys

Andelen elever i år 8 som har en vuxen i sin närhet som de kan tala öppet och förtroget med har i Brämhults kommun del sjunkit från 89% år 2006 till 86% år 2007. Brämhult

ligger något under kommunens siffror, 88% år 2007.

Slutsats

Det är glädjande att så många elever i år 8 har någon vuxen de kan tala öppet och förtroget med.

Förbättringsområden

Siffran går att förbättra och all personal som arbetar med barn och ungdomar får arbeta med att få dem att känna trygghet, se varje individ och skapa förtroende för samtal. När rektorerna presenterar skolan och sig själva för nya blivande elever år 7 och dess föräldrar kan det vara en fördel att även presentera den kringpersonal som finns tillgänglig för samtal på skolan, t.ex. kuratorerna, skolsköterskorna och psykologen.

Självskattad hälsa, år 8

Analys

Andel elever i år 8 som uppger att de mår bra eller mycket bra är 94% vilket ligger i nivå med övriga kommun delar. Det är glädjande att det är många elever i år 8 som mår bra.

Slutsats

Brämhults kommun del har sedan lång tid satsat resurser på elevhälsopersonal. Både pedagoger och övrig personal arbetar med ett stort engagemang i frågan vilket kan vara en bidragande orsak till att den självskattade ligger relativt högt.

Förbättringsområden

Det är viktigt att ta reda på vad det är som gör att elever mår bra/mycket bra och förstärka de insatser som kommunen kan göra. Skolornas arbete med livskunskap och individstärkande övningar/undervisning kan förstärkas ytterligare. När rektorerna presenterar skolan och sig själva för nya blivande elever år 7 och dess föräldrar kan det vara en fördel att även presentera den kringpersonal som finns tillgänglig för samtal på skolan, t.ex. kuratorerna, skolsköterskorna och psykologen.

Kommundelsnämnd Centrum

Centrum är den största kommundelen med 14 448 invånare, där en stor andel är över 65 år. Den omfattar dels ett kommersiellt centrum, dels stadsdelar med i huvudsak äldre villabebyggelse. I kommundelen ligger också Högskolan, Stadsteatern, Stadsbiblioteket, den centrala kommunala förvaltningen samt Borås lasarett.

Inledning

Efter förslag från den strategiska utvecklingsgruppen för folkhälsoarbete har Fritids- och turistnämnden formulerat ett antal mål för folkhälsoarbetet utifrån 2006 års valfärdsbokslut. Det innebär att samtliga nämnder i valfärdsbokslut 2007 analyserar följande indikatorer:

- Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4.
- Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma.
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna
- Förvärvsfrekvens 25-34 år
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsätts för brott.
- Andel 75 år och äldre med hemtjänst.

I Kommunalsnämnd Centrum har man i år valt att utöver ovan nämnda indikatorer även följa upp resultatet av indikatorerna Socialt stöd och Självskattad hälsa hos ungdomar i år 8 för att kunna följa förändringar över tid. Dessa uppmärksammades i tidigare års valfärdsbokslut och resultaten kan jämföras.

Andel barn med BMI under 25 i år 4

Analys

I kommunal Centrum har 94% av eleverna i år 4 ett BMI under 25, vilket innebär att 6% av eleverna har kraftig övervikt eller fetma. Det är 1 procent sämre än föregående år och ett par procentenheter sämre än genomsnittet i kommunen.

Det är angeläget att tidigt fånga upp barn som ligger i riskzonen och fokus bör även ligga på barn med ett BMI 20–24,99. För dessa barn kan skolan med olika åtgärder göra bestående insatser.

Både Engelbrektskolan och Bergdalskolan arbetar regelbundet och fokuserat på denna folkhälsoproblematisering. Daglig fysisk aktivitet är inlagt för eleverna. Föräldrarna till barn med kraftig övervikt kan få enskilda samtal med skolsköterska. Bergdalskolan ger extra kostundervisning för eleverna i samtliga årskurser.

Slutsats

Vad genomförda insatser och åtgärder under året har betytt går inte att utläsa men de här redovisade resultaten visar att läget inte är bättre än föregående år. Detta är ett långsiktigt arbete där resultat först kan utläsas på sikt. För att få bättre effekt bör åtgärder sättas in redan i förskolan. Kommunalsnämndens förskolor arbetar också förebyggande i dessa frågor.

Förbättringsområden

I medborgarkontraktet finns nämnt att skollunchen ska innehålla 30 % av det dagliga behovet av energi och näring. Att energi-deklarera skolmaten för att ge barn och föräldrar vetskap om hur mycket energi barnet får i sig genom en portion skolmat och hur mycket barnet kan fylla på med hemma kan vara ytterligare ett sätt att hantera problematiken.

Ytterligare ett område som skulle kunna förbättras är hur eleverna kommer till skolan. Många barn får idag skjuts av sina föräldrar, trots att det skulle vara möjligt att gå till skolan. Väl medveten om begränsande faktorer härvidlag skulle en förändring av attityder och vanor i detta avseende bidra på den dagliga motionen för eleverna.

Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma

Analys

Engelbrektskolan ligger fortsatt högt och ett gott stycke över kommungenomsnittet även om resultatet är några procentenheter sämre än 2006.

Slutsats

De allra flesta eleverna når de uppställda målen i matte, svenska och engelska.

Förbättringsområden

När det gäller vilka åtgärder som genomförts hänvisar man till nedanstående kvalitetsredovisning från läsåret 05/06, vilka även fortsättningsvis är vägledande.

- Mindre undervisningsgrupper i matte, svenska och engelska år 2-9. De små grupperna är inga fasta grupper. Grupperna förändras över tid efter elevernas behov.
- Elevassistenter år 1-9. Assistenterna är inte bundna till enskild elev, utan sätts in där behoven är som störst.
- Läsinläringen prioriteras på lågstadiet med bland annat läsgrupper och speciallärarinsatser. Detta följs upp på mellanstadiet.
- Elever som har svårt att nå målen kan få stöd i mindre grupp. Extra stöd ges av resurslärare.
- Särskild avstämning i år 5 efter nationella proven.
- Behovsinventering inför år 6.
- Elever kan få extra hjälp i Fokus 1 och Fokus 2 program.
- Under vårterminen har det även funnits en förstärkt resurslärare i matte och engelska för elever i år 7 och 9.
- Hemundervisning för sjukskrivna elever.
- Personalen visar stor flexibilitet, fantasi och kunnande. Engagemanget är stort för att stötta eleverna i att nå sina mål.
- Elevhälsoteamet med sina olika kompetenser finns till för elever, personal och föräldrar.

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna

Analys

Andelen elever som uppger att de inte dricker är 66 % vilket är en procentenhet ”bättre” än vid förra mätningen. Trenden går åt rätt håll men det är ändå en förhållandevis hög andel (34%) som uppger att de druckit alkohol under de senaste tre månaderna. En skillnad mot tidigare är att det nu inte är någon skillnad mellan flickor och pojkar.

Slutsats

Ungdomars alkoholkonsumtion har ett nära samband med tillgängligheten. Under de senaste åren har det blivit lättare för ungdomar att komma över alkohol. Mot bakgrund av detta är det angeläget att ändra mönster och attityder även om det inte alltid är så lätt. Budskapet till ungdomar måste vara: ”Det är inte OK att dricka alkohol om man är under 18 år”.

Det övergripande målet för kommunalens nätverksgrupp är också att ungdomar under 18 år inte ska dricka alkohol. I den andan har nätverksgruppen och verksamheterna den representerar arbetat ända sedan starten. Detta arbete fortsätter på alla fronter.

Förbättringsområden

Kommundelen är inte nöjda med det som är. Man arbetar idag förebyggande med bl a läger på Bovik där det finns ett uttalat syfte att höja debutåldern. Detta arbete bör fortsätta. Det finns även andra tankar på åtgärder som skulle kunna göras, t ex ett samarbete mellan skola och ungdomsmottagning, där fokus skulle vara att möta flickorna inför sommarlovet efter år 8. Mycket händer mellan år 8 och 9 och därför vore det en viktig åtgärd i en tid i livet som innebär en brytpunkt för många. Intresse finns från båda håll, men resurser saknas att nu genomföra sådan samverkan.

”Tjej och Kill konferenser”, var för sig, med tonvikt på sådant som är specifikt för flickor respektive pojkar är ett annat sätt att jobba med dessa frågor. Under 2007 har flickorna varit i fokus för sådan uppmärksamhet som

avslutats med ”tjejläger” på Kulturföreningen Tåget. Fortsatta liknande insatser planeras. Intressant vore också att i enkäten ställa en följdfråga. Vad är orsaken till att man inte dricker? Här skulle man kanske utifrån ett salutogent tänkande kunna hitta friskfaktorer som kan höja debutåldern hos andra.

Socialt stöd och Självs kattad hälsa, år 8

Analys

Båda dessa indikatorer visar på en förbättring jämfört med förra mätningen. Här finns dock ingen trend. Det växlar från år till år. Det kan tyckas vara en relativt liten andel som har det dåligt i dessa avseenden. En andel bestående av ett relativt fåtal individer men som ger en signal om att uppmärksamhet måste riktas åt detta håll. Det är kanske dessa ungdomar som det går snett för, som råkar illa ut och som man får problem med och sist men inte minst har bekymmer med sig själva. I undersökningen ser man att det hela tiden är flickor som ligger sämst till.

Slutsats

Stöd till ungdomar i deras vuxenblivande är oerhört viktigt. Att även skapa stöd till föräldrar är en angelägen uppgift.

Förbättringsområden

Att ha en vuxen i sin närhet att tala öppet och förtroligt med är ett oerhört stort stöd för ungdomar som växer upp. Denna resurs kan ha avgörande betydelse för den unges utveckling åt rätt eller fel håll. Det handlar till sist om vems eller vilkas idéer som ges tolkningsföreträde av den unge i de olika situationer han eller hon ställs inför under livet.

Undersökningar visar att föräldrarna är det viktigaste stödet för ungdomar och det är till dem som de allra flesta vänder sig om de har problem. Under 2006 har kuratorn på Engelbrektskolan och fältassistenter haft samtalsgrupper för föräldrarna till elever i år 7 kring alkoholfrågor, attityder och värderingar. Fortsatta insatser genom nätverket och dess verksamheter kommer att stödja detta.

Förvärvsfrekvens 25–34 år

Analys

Förvärvsfrekvensen i kommundelen ligger över kommungenomsnittet. Den är också högst av kommundelarna i centralorten. Ett förhållande som inte på något sätt är överraskande med tanke på boendestruktur och socioekonomiska faktorer. Förhållande mellan män och kvinnor liknar i stort övriga områden.

Slutsats

Kommundelen noterar det förhållande som undersökningen visar. Kommunstyrelsen äger inte själv några instrument att i högre grad påverka förvärvsfrekvensen annat än att fortsättningsvis tillhandahåller en god service till invånarna och även i övrigt verkar för att kommundelen ska vara bra att bo och leva i.

Andel vuxna som inte hyser oro att utsättas för brott

Mätning för 2007 saknas.

Andel 75 år och äldre med hemtjänst

Analys

Äldreomsorgen i Centrum ger inga bistånd utan att det finns ett behov. Det är därför intressant men också svårt att analysera vad som gör att andelen 75 år och äldre med hemtjänst är högre i Centrum än i övriga kommundelar. Alldeles särskilt mot bakgrund av att det mycket sällan ges avslag vid ansökan om hemtjänst i Borås Stad i övrigt.

Även när det gäller färdtjänst är Centrum en av de kommundelar som har högst andel personer med färdtjänststillstånd. Färdtjänst handläggs av gatukontoret varför man inte kan dra några slutsatser gällande en högre ”generositet” i bedömning hos handläggarna. Statistiken i valfärdsbokslutet grundar sig på SCB:s statistik med mättag vid ett visst tillfälle, den 1:e oktober. Den faktiska höjningen på helårsbasis är dock bara 0.5 %

Slutsats

Den slutsats man kan dra utifrån ovanstående är att de som bor i Centrum är mer benägna

att soka de insatser som finns att få inom äldreomsorgen. Att befolkningen i Centrum har en sämre folkhälsa är inte troligt. Det kan också vara så att bostadsbestånd och närhet till affärer, apotek mm kan utgöra faktorer av betydelse som skjuter upp behov av särskilt boende men samtidigt ökar hemtjänstinsatserna.

Kommundelsnämnd Dalsjöfors

Dalsjöfors kommunedel är belägen öster om Borås. Kommundelen har 10 556 invånare som bor på en yta som täcker 26% av kommunen och består av orterna Aplared, Dalsjöfors, Dannike, Gånghester, Målsryd, Rångedala och Äspered. Det finns många företagare i kommundelen och till de stora arbetsplatser, förutom Borås kommun, hör Mont Blanc Industri AB, Almedahls AB, Eton Fashion AB och Eton Systems AB.

Inledning

Dalsjöfors kommunedel har valt att analysera följande indikatorer:

- Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4
- Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna
- Förvärvsfrekvens 25-34 år
- Andel 65 och äldre med hemtjänst

Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4 Analys

2005 hade 96% av 10-åringarna i kommundelen ett BMI under 25, 2006 hade den sjunkit något till 95%. 2007 visar på samma resultat dvs. 95% andel barn har ett BMI under 25. Andelen barn med BMI över 25 varierar något år från år, men man ser inga större variationer.

Slutsats

Folkhälsoproblemet övervikt hittar man i gruppen BMI 20-25 och det är där man kan påverka så att antalet barn med BMI över 25 minskar. Det dagliga och långsiktiga arbetet med goda vanor i kost och rörelse är grunden. En inventering gjord 2006 i kommundelens förskolor och skolor om barns mat och hälsa visade att förskolorna genomgående har många uteaktiviteter och flera skolor har daglig fysisk aktivitet på schemat.

Förbättringsområden

I ett långsiktigt arbete måste dialogen hållas levande så att hem, förskola och skola tillsammans skapar en hälsofrämjande livsstil.

Inventeringen hösten 2006 syftade till att öka medvetenheten om hälsosam kost och att undvika för mycket sötsaker. Detta arbete fortsätter och målet är att sötsaker inte ska erbjudas inom kommundelens verksamheter.

Redan på BVC pratar personalen med föräldrar om vikten av bra kost och motion. Skolsköterskan fortsätter sedan med samtal om vikten av att äta bra och regelbundet och att röra sig. Vid varje hälsosamtal kontrolleras längd och vikt.

Det är också viktigt att arbeta för en närmiljö där barnen får möjlighet till naturliga aktiviteter, som att gå och cykla till skolan och till kamrater då vardagsmotionen är en förutsättning för en långsiktig och hälsofrämjande livsstil. För detta krävs ett aktivt tänkande kring gång- och cykelvägar samt vägbelysningen i en kommunedel med stora avstånd och farliga vägar.

En BMI-grupp med olika yrkeskategorier har bildats. De samverkar kring barns hälsa. Under året ska de goda exempel som finns i kommundelen spridas till andra enheter t ex att fler förskolor och skolor certifieras för att få Grön Flagg. En annan målsättning är att tydliggöra Livsmedelsverkets riktlinjer gällande måltider till köks- och skolpersonal.

Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma Analys

Andelen elever som var behöriga till gymnasiet läsåret 2006-2007 var 89%, vilket var högre än kommungenomsnittet (86%). De senaste tre åren har kommundelen förbättrat sitt resultat även om det varit marginellt.

Under det gångna läsåret har man arbetat målmedvetet med att få eleverna behöriga. Man har arbetet mycket aktivt med åtgärdsprogram och har kunnat sätta in individuellt stöd i hög omfattning.

Under senare år har man deltagit i Kunskap och bedömningsarbetet som pågår i kommunen. Detta är en faktor som lett till att lärarna nått en ökad samsyn kring bedömning av måluppfyllelse. Trots skolans insatser finns det elever som man inte nått fram till. Dessa har i några fall haft speciella behov som skolan inte kunnat uppfylla.

Slutsats och förbättringsområden

Skolan har förbättrat resultatet och fler elever når målen, men andelen elever med behörighet är inte tillräckligt hög. Handlingsplaner för ökad måluppfyllelse har tagits fram. Förändringar har gjorts, man har genomfört en arbetslagsorganisation där läraren är mentor för ca 15 elever. Lärarna i arbetslaget har gemensamt arbetsrum, vilket gör det lättare att utbyta information om eleverna. I alla arbetslag finns lärare som har "stödtid" i sin tjänstefördelning. Det innebär att när arbetslagets lärare ser att någon eller några elever behöver tillfälligt stöd kan detta ges. Man har ett nära samarbete med specialpedagogerna. Både när det gäller handledning av lärare och i arbetet med att individualisera lärandet.

Skolan har en tydlig arbetsgång i upprättande av individuell utvecklingsplan, åtgärdsprogram, i arbetet med lika behandling och stöd från elevhälsoteamet. Under våren 2007 införde man loggboken för alla elever på skolan. Syftet med denna är att eleven skall bli medveten om det egna lärandet genom att sätta upp mål för veckan och utvärdera dem följande vecka. Loggboken kommer också att vara en länk i skolans arbete med att hålla kontakt med hemmen. Därför kommer loggboken att skickas hem varje vecka för kommentarer och underskrift av vårdnadshavaren

De Läspjekt som pågår i kommundelen visar på goda resultat. De kommer

förmodligen också ge resultat bland högstadieläverna inom ett antal år.

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol under de senaste tre månaderna

Analys

68 % av eleverna i år 8 uppger att de inte druckit alkohol de senaste 3 månaderna. Läget har förbättrats sedan förra året. Dalsjöfors kommun del ligger 2007 på kommungenomsnittet jämfört med näst lägst andel i Borås Stad 2006. Skillnaden mellan pojkar och flickor visar att det är högre andel flickor än pojkar som dricker alkohol. 8 % av ungdomarna har druckit alkohol tre eller fler gånger de senaste 3 månaderna.

Slutsats

Ungdomars alkoholkonsumtion, hälsa och närvarande starka vuxna har ett samband. Alkoholkonsumtionen bland unga i Dalsjöfors kommun del är fortfarande hög, även om det har förbättrats det senaste året. Även de ungdomar som anger att de har någon vuxen att prata öppet och förtroligt med har ökat i antal, 90% 2007 mot 83% 2006, vilket tillsammans med Trandareds kommun del är näst högst i Borås Stad.

Förbättringsområden

För att arbeta mot bruk av alkohol krävs det att alla vuxna, i enlighet med lagen, tar avstånd från att unga konsumerar alkohol, och inte heller bjuder eller köper ut till minderåriga. Genom föräldrastödsprogram kan detta göras tydligt och ge föräldrar verktyg för att diskutera detta med sina barn.

I linje med detta anordnades hösten 2007 en föräldrakväll om alkohol och droger. Planerna är att liknande kvällar ska ordnas kontinuerligt. Utöver föräldrakvällar kan man arbeta med livskunskap i skolan i alla årskurser och alla ämnen.

Förvärvsfrekvens 25-34 år

Analys

Dalsjöfors kommundel har högst andel förvärvsaktiva i åldern 25-34 år i Borås Stad. Dalsjöfors kommundel har 84% kvinnor och 91% män som är förvärvsaktiva och ser man till alla boende i kommundelen är siffran 87%, vilket ligger betydligt över snittet i Borås Stad som uppgår till 77%.

Slutsats

Siffrorna för Dalsjöfors kommundel 2007 visar på en stabil situation vad gäller förvärvsfrekvensen. Likt tidigare år tillhör kommundelen de områden i Borås Stad som har högst förvärvsfrekvens.

Den höga andelen som förvärvsarbetar präglas av att Dalsjöfors upplevs som ett framgångsrikt småföretagarområde samt Dalsjöfors har hög andel nyinflyttande. Ett negativt tecken kan vara att andelen ej anmälda på arbetsförmedlingen som arbetslösa i åldern 18-24 år har minskat från 96% år 2005 till 92% 2007. Detta kan leda till en minskning av andelen förvärvsarbetande i åldern 25-34 år kommande år.

Förbättringsområden

Idag har många av de boende i kommundelen arbeten inom industrin eller annan konjunkturkänslig verksamhet. En stimulering till högre utbildning kan leda till att fler får mindre konjunktur känsliga arbeten, vilket i sin tur kan ge en fortsatt stabil eller förbättrad förvärvsfrekvens.

För att skapa fler sysselsättningstillfällen i kommundelen är det viktigt att kunna uppvisa bra kommunikationer, tillgång till bostäder, utbildning, kulturutbud, fritidsaktiviteter, närservice m.m. Dessa är samtliga viktiga aspekter för att främja näringslivet samt att vara ett attraktivt samhälle att flytta till eller etablera företag i. Entreprenörskap är nödvändigt för att utveckla landsbygdsföretagens konkurrenskraft, bredda företagandet och främja utvecklingen av landsbygdsekonomin

Andel 65 år och äldre med hemtjänst

Analys

Andelen 65 år och äldre med hemtjänst i ordinärt boende uppgår 2007 till 12%. Det har skett en ökning med 5% från 2006 då andelen var 7%.

Slutsats

Antalet äldre invånare i Dalsjöfors kommundel blir fler, vilket ger ett utökat behov av hemtjänstinsatser. Övriga faktorer som påverkar behovet av hemtjänst är givetvis hälsa, livsstil, sociala nätverk och närståendestöd. Andelen äldre som önskar att få vårdas i hemmet och att få dö i sitt eget hem har ökat. Förutsättningen för det ska fungera är en kunnig och välutbildad personal av olika yrkeskategorier samt samverkan med andra vårdgivare.

Förbättringsområden

- Stimulera till sociala kontakter genom träffpunkter i de små samhällena för att därigenom behålla grannkontakter och gemenskap.
- Genom information sprida kunskap om anhängstöd och om kommundelens service för att behålla ett aktivt liv i högre ålder.
- Fortsätta med utbildningsinsatser för personalen utifrån den påbörjade kompetensstegen.

Kommundelsnämnd Fristad

Fristad kommunedel har 9 4000 invånare och består av flera mindre samhällen med en omgivande kulturbygd. Förenings- och kulturlivet är aktivt. Det finns många industrier och andelen förvärvsarbete är hög. Kommundelen skiljer sig från Borås i övrigt genom en högre andel barn i åldrarna 5-20 år och vuxna mellan 30-60 år, men en lägre del unga vuxna 20-30 år och äldre från 60 år och uppåt. De flesta bor i egen villa.

Inledning

I Fristads kommunedel har man i år valt att titta närmare på följande indikatorer:

- Andel barn med BMI under 25 i åk 4
- Andel elever i åk 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma
- Andel elever i åk 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste 3 månaderna
- Förvärvsfrekvens 25–34 år
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsättas för brott
- Andel elever i år 8 som är medlem i någon förening
- Sjukpenningdagar per försäkrad för åldersgruppen 30–44 år
- Hemtjänst 65 år och äldre

Kommundelen har valt att analysera dessa indikatorer för att kunna avläsa resultatet av insatta åtgärder gällande Krafttagets arbete, samt skolans och äldreomsorgens insatser.

Andel barn med BMI under 25 i år 4

Analys

I kommundelen uppvisar 97% av eleverna i år 4 ett BMI under 25, vilket innebär att 3% av eleverna har fetma.

Kommundelen har de senaste två åren legat över genomsnittet för Borås stad (96%) och 2007 är man en av tre kommunelar som uppvisar detta goda resultat. Man är medvetna om att detta är siffror som kan variera något från år till år, men inom kommundelen pågår ett medvetet arbete för att på lång sikt kunna fortsätta att uppvisa siffror som stadigt ligger på denna nivå.

Slutsats

För den enskilda individen är det en stor hälsorisk att vara överviktig. För barn och ungdomar med överviktsproblematik är det vanligt att problemen följer med in i vuxenlivet. Detta medför en försämrad folkhälsa på såväl kort som lång sikt.

Kommundelens insatser under läsåret 2006/2007 har varit omfattande från såväl politiska beslut vad gäller en policy kring kost och motion, till ekonomiska förutsättningar för att skapa möjligheter till att genomföra ett hälsofrämjande arbete inom förskola och skola.

Att arbeta hälsofrämjande är ett långsiktigt, tidskrävande arbete. Resultat av årets insatser kanske först är synliga om några år.

Under perioden har verksamheterna aktivt arbetat med frågan, medvetenheten hos personalen kring barns överviktsproblematik och hur sunda levnadsvanor påverkar hälsan i positiv riktning har ökat. Viljan till att bryta denna trend och förskolans/skolans möjlighet att bidra till detta har man tagit till sig i sitt vardagliga arbete.

Skolhälsovården arbetar som tidigare medvetet kring problematiken med övervikt hos barn och ungdomar. Skolsköterskorna stöttar så väl enskilda elever som elevens familj i ett förändringsarbete kring kost och motion. På Viskans barnmottagning i Borås har man kommit igång med arbetet i ”Runda barn teamet”. Hit kan skolhälsovården remitera barn och ungdomar som uppvisar kraftig övervikt och fetma. Det är mycket värdefullt för skolsköterskan i hennes arbete att få en samarbetspartner inom sjukvården kring eleverna och familjerna i behov av stöd.

Förbättringsområden

Kommundelen har sedan hösten 2006 en styrgrupp, HÄLSOKRAFT FRISTAD. Denna grupp har hittills varit innovatörer och pådrivare för att genomföra hälsofrämjande arbete ute i våra verksamheter. Målet är att varje enhet skall bilda ett eget team som arbetar med hälsa och friskvård lokalt. De ska också se till att kommundelens policy vad gäller kost och motion i våra verksamheter hålls aktuell och efterföljs.

Läsåret 2006/2007 gjordes en översyn på förskolor och skolor av utbudet som serverades till frukost, lunch och mellanmål. Syftet var att minska innehållet av socker och öka mängden fibrer. Man bör göra en uppföljning av denna översyn.

Fortsätta arbetet med att öka medvetenheten hos personalen kring att en hälsosam livsstil är det enda hållbara för framtiden. Att alla vuxna är förebilder och har ett ansvar att främja goda levnadsvanor hos barn och ungdomar. Utbildning inom ämnet kommer att erbjudas personalen.

Förutom inom ämnet idrott och hälsa prioriteras fysisk aktivitet på olika sätt medvetet på flera skolor i kommundelen. Man ser det som en viktig del inom skolans verksamhet. Dessa goda exempel bör spridas i kommundelen.

Dialogen mellan hem och skola om hur man tillsammans kan skapa en hälsofrämjande livsstil för våra barn och ungdomar bör öka. En förändring av attityden vad gäller vardagsmotion måste till. Idag skjutsas många elever till skolan trots att det finns möjlighet att gå eller cykla. Här måste man aktivt tänka till hur elevernas närmiljö ser ut vad gäller gång och cykelvägar men även belysning utmed våra vägar. Detta bör vara ett arbetsområde för såväl föräldraföreningarna på skolorna som för våra politiker.

Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma
Analys

2005 var andelen godkända i år 9 92%, 2006 84% och 2007 låg andelen godkända på 81%. Under de här åren har antalet elever på skolan varierat från 468 (2005), 501 (2006) till 488 (2007). Klasstorlekarna har hela tiden legat på ett snitt av 20 elever per klass. De som gick ur år 9 2007 (födda 1991) började i en klass i år 7, sedan gjordes klasserna om inför höstterminsstarten i år 8. Att det bildades nya klasser berodde på att elevantalet i den årskursen inte var tillräckligt stort för att berättiga åtta paralleller. Bildandet av nya klasser innebar flera lärarbyten för många elever.

Under läsåret 2006/2007 fanns en grupp elever som var svårmotiverade till att delta i undervisningen, några av dem hade anpassad studiegång och några av dem tillbringade sina skoldagar i skolan men utan att närvara på lektionerna.

Slutsats

Under flera år har man varit trångboddad på Fristadskolan 7-9. Den trångboddheten har yttrat sig i ett mycket pressat schema som inte alltid är främjande för inläringen. De som missgynnas mest är de elever som har störst behov. Skolan har också haft ett större antal elever som till och från inte varit i skolan. Detta har för en del också påverkat slutbetygen. Man tror att det förekommer att uppförande och närvaro vävs in i betygsbedömningen.

Ytterligare en aspekt är sambandet mellan nationella prov och slutbetyg. Det är många fler elever som inte klarar sina betyg än vad som misslyckas på de nationella proven. Den frågan som man måste ställa sig är om man sätter rättvisa betyg? Bedömer personalen eleverna för hårt? Ställer man för höga krav på eleverna? Bedöms eleverna för det som gjorts, inte det de kan?

Förbättringsområden

Under det här läsåret arbetas det med Målprojektet, för att dels säkerställa en rättvis

bedömning för eleverna, dels få en högre måluppfyllelse för eleverna. I detta målprojekt är samtliga lärare i Fristads kommun del med.

Det arbetas också utökat med Värdegrundsarbetet för att stärka den sociala miljön på skolan. Det sker i form av schemabrytande aktiviteter såväl som klassaktiviteter tillsammans med kontaktlärare eller undervisande lärare – allt för att poängtera att det är något som är viktigt i alla sammanhang och som också påverkar hela tillvaron på skolan.

Stort fokus och mycket tid ägnas hela tiden åt de elever som riskerar att inte nå målen. I år har det arbetet intensifierats genom att ägna särskild tid till att arbeta med att slussa tillbaka de elever som av en eller annan anledning inte befinner sig i skolan. Samarbetet mellan skola, hem, ungdomsutvecklare m fl. utvecklas ständigt och är aktuellt med flera elever under det här året. Resursgruppen och Lyktan är mycket betydelsefulla i det här arbetet.

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna

Analys

I Fristad uppger 62% att de inte använt alkohol år 2007, samma som 2006 men en ökning sedan 2005 då siffran var 58%.

Slutsats

Tillgängligheten på alkohol är fortfarande stor. Ett fortsatt arbete med att förändra attityderna kring alkohol är viktigt. Samarbete med allmänhet, fält och polis har minskat tillgången och skapat attitydförändringar. Man märker också en större vilja från allmänheten att aktivt delta i detta arbete.

Förbättringsområden

Ett alkohol/drogpolicyarbete pågår där helheten är viktig och kommer därför att innehålla många aktörer såsom fältenheten, föreningar etc. En ”sakkunnig” kommer att delta i arbetet som handledare. Denne kommer att hålla i utbildning av elever,

föräldrar och personal på skolan i ett första skede och kommer även att finnas med i framtiden, för uppföljning etc. En utveckling av värdegrundstänkandet i allmänhet pågår.

Andel elever i år 8 som är medlem i någon förening

Analys

Medlemskapet i föreningslivet har ökat mot förra året. 75% uppger att de är medlem i någon förening. Centrum, Sandhult, Norrby kommunalar visar på ungefär samma procenttal som Fristad. I de andra kommunalerna är det något lägre.

Slutsats

I Fristads kommunal förekommer det ett rikt föreningsliv. Utöver de vanligaste föreningarna finns det Musik i Fristad och Drifflickorna som har många medlemmar.

Förbättringsområden

Det råder brist på lokaler för inomhusaktiviteter för närvarande. Borgstenhallen beräknas stå klar under året. Att Hedahallen inköpts av kommunen upplevs som positivt av föreningslivet. Många unga måste avstå från föreningsledda inomhusaktiviteter p.g.a. tid- och platsbrist. Föreningslivet arbetar aktivt för en utbyggnad av hallar i kommunalerna.

Antal sjukpenningdagar

Analys

Antalet sjukpenningdagar för kvinnor 30-44 år är i Fristad 16 dagar/år. I Borås Stads personalsystem (Palett) är statistiken indelad i grupperna 30-39 och 40-49 år. För dessa båda grupper är antalet sjukdagar per år 17 resp. 27, alltså något högre än för Fristads kvinnor som geografisk grupp.

Slutsats

Generellt är kommunens yrken fysiskt ganska tunga arbeten och sker nära människor vilket ger större exponering för smitta och genererar ett högre antal sjukdagar än personer sysselsatta inom andra verksamheter.

I gruppen 30-39 år är det omvårdnadspersonal och lokalvårdare som har flest sjukdagar. Att omvårdnadspersonalen ligger högt i denna ålder kan bero på att de utsätts för smitta i stor utsträckning i sitt arbete med gamla och sjuka. Ofta är de i åldern 30-39 år dessutom småbarnsföräldrar vilket ger ytterligare exponering för smitta.

Bland gruppen 40-49 år är det förskollärare, omvårdnadspersonal, lärare och elevassistenter som har flest sjukdagar. Att personal i skola/barnomsorg har högre sjukfrånvaro än andra inom kommunens arbetsplatser i denna ålder kan bero på den allt tuffare psykosociala miljön i skola och förskola med stora grupper och många barn som mår dåligt.

Andel vuxna som inte hyser oro att utsättas för brott

Analys

Ingen mätning har skett 2007. Tillsammans med Norrby ligger Fristad i topp vad gäller upplevd trygghet. 2006 känner sig 47% av invånarna trygga. Sedan mätningarna började år 2000 kan man se en stadig förbättring för varje år som går. För hela Borås Stad är siffran 38%.

I Fristadskommundel känner sig 9% otrygga ute ensamma sen kväll. Anmälda brott har ökat till 37 per 1000 invånare 2006 mot 32 år 2005. De ökade anmälningarna beror på en större delaktighet och medvetenhet från allmänheten, vilket genererar större trygghet i kommundelen

Slutsats

Helt klart kan man se, att det förebyggande arbete som kommundelen satsar på ger mycket goda resultat. Krafttagets och ungdomsutvecklarens målsättning för ökad trygghet genom samarbete, får den effekt som är önskvärd.

Förbättringsområden

Det förebyggande arbetet som ungdomsutvecklaren och Krafttaget utvecklat, ska spridas på så många plan och till så många aktörer som möjligt. Kommunalsnämndens

och näringslivets storsatsning på Demokratirådet kommer förhoppningsvis att generera goda resultat i framtiden. Att ytterligare förbättra och förfina vuxenvandringarna kan vara ett annat sätt att nå ökad trygghet.

Förvärvsfrekvens 25-34 åringar

Analys

I Fristads kommun del var 86% förvärvsaktiva år 2007. Det är bland de högsta siffrorna i Borås kommun. De övriga ytterkommundelarna uppvisar ungefär samma siffror. Däremot är siffrorna lägre i centrala Borås. Fristads kommun del har sedan länge kunnat uppvisa hög sysselsättning.

Slutsats

I Fristads kommun del finns ett relativt gott utbud av sysselsättning. Samarbetet mellan företag i kommundelen skapar förutsättningar för att behålla och skapa nya arbetstillfällen.

Förbättringsområden

För att skapa fler sysselsättningstillfällen i kommundelen är det viktigt att kunna uppvisa ett gott samhälle i stort såsom bra kommunikationer, tillgång till bostäder, utbildning, fritidsaktiviteter, närservice, kultur o.s.v. Detta är viktiga bitar i det pussel som näringslivet lägger när de vill etablera eller expandera företag i en kommun/kommundel.

Andel med hemtjänst i ordinärt boende

Analys

Fristad skiljer sig inte i förhållande till övriga kommun delar vad gäller antal personer i åldersgruppen 65-74 år som har hemtjänst.

Slutsats

På landsbygden är det tradition att barn, vänner och grannar ställer upp för närstående vilket bidrar till att senarelägga behov av hemtjänstinsatser.

Förbättringsområden

Kommundelen medverkar till att personer har delaktighet och ett aktivt liv i samhället.

Kommundelsnämnd Göta

Göta kommunedel ligger strax söder om Borås centrum. I kommundelen finns äldre stadsdelar med villabebyggelse och flerfamiljshus, som Göta, Druvefors, Hedvigsborg och Dammsvedjan. Kristineberg som stod färdigt i början på 1970-talet, är det senast byggda och även det största bostadsområdet. Bosnäs, Funningen, Kråkered och Transås ligger längre söderut och har mer landsbygdskaraktär. Gamla Varbergsvägen och riksväg 41, passerar igenom Göta kommunedel. Det bor 9 852 personer i kommundelen.

Inledning

Efter förslag från strategiska utvecklingsgruppen för folkhälsoarbete har Fritids- och turistnämnden formulerat ett antal mål för folkhälsoarbetet utifrån 2006 års valfärdsbokslut. Det innebär att samtliga nämnder i valfärdsbokslut 2007 analyserar följande indikatorer.

- Andel barn med BMI under 25 i år 4
- Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna
- Förvärvsfrekvens 25-34 år
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsättas för brott
- Andel 75 år och äldre med hemtjänst

Göta kommunalnämnd har även valt att analysera indikatorerna skolk, stöld och socialt stöd i år 8.

Andel barn med BMI under 25 i år 4

Analys

Det har varit en bibehållen utveckling från år 2006 till år 2007 med ett oförändrat BMI på 95%. Arbetet med att medvetandegöra goda kostvanor börjar redan på barnavårdcentralen som arbetar aktivt med information till föräldrarna. Det är viktigt att förskolornas och skolornas personal fortsätter arbetet med goda kostvanor. Vid samtal med föräldrar inom skolhälsovården tar skolsköterskan upp kostens betydelse.

Föräldrar med överviktiga barn erbjuds träffa dietist för stöd och hjälp. Barn och ungdomars

idrottsvanor är tydligt relaterade till sociala, etniska och kulturella förhållanden. Fysisk aktivitet är en friskfaktor som ger många effekter på övervikt och fetma.

Slutsats

Ett för högt energiintag och för lite fysisk aktivitet gör att andelen överviktiga/feta barn ökar. Följden blir vällevnadssjukdomar bl.a. diabetes typ 2 som debuterar i allt lägre åldrar och belastning på andra funktioner i kroppen, vilket kan förkorta den beräknade livslängden som vuxen. Övervikt och fetma kan även vara ett hinder i umgänget med andra och risk för att utsättas för mobbing.

Förbättringsområden

- Kostekonom och kokerskor ser över att riktlinjerna följs för måltider inom barnomsorg och skola enligt livsmedelsverkets rekommendationer.
- Kommundelen har införskaffat ett kostdataprogram för att näringsberäkna måltider enligt medborgarkontrakt för Borås Stad. Arbetet med kostdataprogram kommer att starta våren 2008 på Daltorpskolan, förskolor hösten 2008 alternativ våren 2009.
- Tydliggöra för och medvetandegöra barnomsorgspersonal att rätt kost och fysisk aktivitet ger ett bättre välbefinnande för barnen. Detta sker genom information och styrning av livsmedelsinköp på de enheter som kostekonom ansvarar för.
- Fortsätta att arbeta för att cafeterior i skolan och på fritidsgårdarna har ett utbud till försäljning som främjar hälso-perspektivet.

- Temavecka i skolan om friskvård och motion.
- Lärarna fortsätter med information på föräldramöten om fördelarna med gratismotion som barn får genom att gå till och från skolan.

Elever år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma

Analys

Slutbetygen år 9 i matematik, svenska och engelska har med några avvikelser blivit successivt bättre från det att mätperioden inleddes år 2000. År 2000 var 81% av eleverna godkända i de tre ämnena, år 2007 är 89% av eleverna godkända. Elever med fullständigt grundskolebetyg dvs. elever som har minst godkänt i samtliga ämnen har ökat från 64% år 2000 till 69% år 2007. Elevernas meritvärde d.v.s. poängsnittet av alla satta betyg har ökat från 190 till 200. Målsättning är att höja meritvärdet ytterligare.

Slutsats

Med 89% av eleverna som är godkända till gymnasiet ligger Daltorpskolan på tredje plats av grundskolorna i Borås och över snittet totalt i kommunen. Att göra jämförelser mellan olika skolor ger ingen rättvis bedömning då förutsättningarna varierar.

Förbättringsområden

- Ökad medvetenhet hos alla lärare för att möta eleverna på sin nivå och hjälpa eleverna att klara kursplanens mål.
- Resurslärare bör sättas in där behoven är stora.
- Specialpedagogerna som finns i arbetslagen skall ge stöd och konsultation.
- Sedan november 2006 är två språkstödjare anställda för att hjälpa elever med studiehandledning på sitt modersmål. Detta arbete skall utvecklas ytterligare.
- Särskild satsade pengar till skolan 2007, skall under 2008 användas till att förstärka stödet till elever med svenska som andra språk.
- Särskilda koncentrerade insatser skall göras bl.a. läsveckor, ta igen tid, möjlighet att välja stöd under elevens val.

- Ett samarbete i projektet ”Kunskap och bedömning” skall fortsätta där lärare till de yngre eleverna på kommundelen samarbetar med lärarna till de äldre eleverna.
- Fortsatt arbete i värdegrundsfrågor, där syftet är att stärka lärarrollen och skapa trygghet och goda förutsättningar för ett gott lärande klimat.

Elever år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna

Analys

Andelen konsumenter av alkohol år 8 har minskat sedan föregående år vilket följer utvecklingen i Borås och de övriga kommundelarna.

CAN:s (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) stora årliga undersökning om skolelevers drogvvanor, visar att andelen konsumenter i år 9 stadigt minskat sedan 1990-talet vilket är en positiv utveckling men det finns fortfarande väldigt många unga konsumenter.

Omfattande forskning visar att ungdomar som tidigt debuterar med alkohol riskerar att hamna i problem både på kort och på lång sikt. Konsumtion av alkohol är kopplat till andra normbrytande beteenden som missbruk, snatteri, skolk, våld, riskfyllda sexuella aktiviteter, skadegörelse, stöld mm.

Slutsats

För att skjuta på debutåldern så långt som möjligt när det gäller alkoholkonsumtion bör stor vikt läggas vid ANT-prevention. (ANT=Alkohol, Narkotika, Tobak). Barns bästa skyddsfaktor och den mest ANT-preventiva faktorn är goda relationer till föräldrarna. Färsk forskning visar att föräldrars attityder till alkohol påverkar debutåldern och omfattningen av alkoholkonsumtionen. Forskning visar också att föräldrastödjande program i form av COPE (the Community Parent Education Program), ÖPP (Örebro Preventionsprogram) eller Steg- för- steg har preventiv effekt. Information till föräldrar om alkohol och dess risker skall komma i omgångar och bör starta

senast i år 6. Fritidsgårdarna har tillsammans med skolan och föreningslivet en viktig funktion när det gäller ANT-frågor.

Förbättringsområden

- I utvecklingssamtal med elev och dennes vårdnadshavare diskuteras den sociala situationen med kamratskap och fritidsintressen.
- I skolsköterskans individuella samtal med samtliga elever berörs levnadsvanor och hälsofrågor bl.a. alkohol och tobak.
- Varje läsår hålls föreläsningar med temat ANT.
- Göta kommunal har två utbildade ÖPP-informatörer som kommer att medverka vid föräldramöten på Daltorpskolan. Programmet vänder sig till föräldrar med barn på högstadiet och syftar till att påverka föräldrars förhållningssätt till ungdomars drickande samt hur man som förälder kan agera för att förhindra t.ex. tidig alkoholdebut och berusningsdrickande bland ungdomar.
- Att erbjuda COPE- utbildning till föräldrar med tonåringar.

Skolk, år 8

Analys

Skolk är en larmsignal och en indikator på ”skolans hälsa”. I skolor där många elever skolkar, kan det vara ett uttryck för låg skoltrivsel och det kan finnas många unga med utagerande problem.

Elever som inte kommer till skolan, eller som går till skolan men inte är närvarande på lektionerna tenderar att vara riskutsatta i en rad avseenden. Olika studier visar att elever som skolkar också har andra problem. Studier visar att studiemisslyckanden, rökning, missbruk, asocialitet och riskfyllda sexuella handlingar går hand i hand med skolk. Frånvaro utan skäl måste därför tas på största allvar av skolan.

På högstadiet finns bra rutiner för närvarokontroll. Daltorpskolan använder ett dataprogram där klassföreståndaren dagligen kontrollerar all frånvaro. Vid ogiltig frånvaro kontaktar klassföreståndaren hemmet.

Vid upprepad ogiltig frånvaro tas ärendet upp i elevhälsoteamet av klassföreståndaren eller skolkuratorn. Nästa steg är i Nyckeln, en samverkansgrupp för barn 0-16 år. Personal och föräldrar kan vända sig dit för stöd och råd samt få en helhetsbild av barnet/ungdomen och dennes situation.

Sedan hösten 2006 finns en ungdomsstödare på Göta kommunal som tillsammans med fritidsledare och kurator på Daltorpskolan arbetar med samarbetsdagar för klasserna, främst år 7 för att öka trivseln och tryggheten i klasserna.

Slutsats

Precis som det gäller ANT-frågor är relationen till föräldrarna av avgörande betydelse. Föräldrainflytande på skolan minskar skolk. Sambandet skolk, brottslighet och missbruk gör det viktigt att agera mot skolk samt vikten av studieresultat för fortsatta studier.

Förbättringsområden

- Tidig upptäckt vid skolk och ge stöd till dessa föräldrar och elever
- Skolan måste tidigt markera att skolk inte accepteras och ta ansvar för att motarbeta skolk

Stöld, år 8

Analys

Under 2007 har det varit få stölder på Daltorpskolan. De stölder som skett har varit i korridorer och omklädningsrum i idrotten. Elever har vid dessa tillfällen glömt att ta med sig sina värdesaker in i lektionssalen.

Arbetet med att informera eleverna om att de måste ta med sig värdesaker in i salarna, har givit resultat. Elever som blivit bestulna, uppmanas av skolan att göra polisanmälan, även skolan gör polisanmälan i vissa fall. Skolan får inte alltid kännedom om att stöld har begåtts. Flera av stölderna har klarats upp på skolan utan polisens hjälp.

Slutsats

Att värdesaker ska tas med in i klassrummet eller låsas in i skåp.

Förbättringsområden

- Fortsatt information till elever och föräldrar om stöldrisk.
- Vid planering av den nya idrottshallen måste stöldriskaspekten beaktas och värdeskap bör planeras in.

Socialt stöd, år 8

Analys

År 2007 var det 85% ungdomar som svarade att de har en vuxen att tala öppet och förtroget med. Det innebär en minskning med 7% jämfört med år 2006. Föräldrarna är det viktigaste sociala stödet men även andra vuxna i deras närhet som personal på skolan, fritidsgården, föreningsledare kan vara en viktig kontakt.

Slutsats

Det är fler ungdomar som upplever att de inte har någon vuxen de kan tala med i sin närhet. En vuxen, förtrogen kan ha stor betydelse för en ung människas liv, påverka dess utveckling positivt och minska risken för att utveckla ohälsosamma och riskfyllda levnadsvanor. Goda relationer till sina föräldrar är av avgörande betydelse men också ett bra socialt nätverk runt familjen.

De vuxna som arbetar med unga både i skolan och på fritidsgårdarna fyller också en viktig funktion. I Göta kommun del fortsätter man att utveckla insatser för att öka trygghet och förtroende för vuxna.

Förbättringsområden

- Personal på Daltorpskolan genomgår en kompetensutveckling gällande värdegrundsfrågor, hur man skall arbeta för att skapa trygghet, vara trygga vuxna, att på ett bra sätt leda och stödja elever genom högstadietiden.
- Arbeta för att skapa mötesplatser där unga och vuxna kan träffas med möjlighet att skapa relationer över generationsgränserna och därmed öka tilliten till vuxna.
- Fritidsledarna arbetar aktivt med värdegrundsfrågor och hur man på ett bättre sätt kan möta unga.

- Ungdomsstödjaren utvecklar verksamheten riktad direkt till unga och indirekt genom att stödja föräldrar att ha och få goda förtroendefulla relationer till sina och andras barn.
- Skolhälsovården utvecklas genom att under 2008 utöka tjänsterna för skolsköterskor med 50%

Förvärvsfrekvens 25-34 år

Analys

Förvärvsarbete är den viktigaste källan till försörjning. Det har också stor betydelse för möjlighet till delaktighet i samhällets aktiviteter samt för att utveckla relationer till andra människor. Arbetet är en viktig bas för människors identitet och för att må bra.

Göta kommun del har en något lägre förvärvsfrekvens än kommunen, dock samma som för riket i övrigt. Det är en förbättring jämfört med 2006 för både kvinnor och män. Studieuppehåll efter gymnasiet kan påverka förvärvsfrekvens i åldersgruppen då fortsatta studier påbörjas senare samt inflyttning av familjer med invandrarbakgrund som ännu inte börjat förvärvsarbete.

Slutsats

Det är viktigt att stödja och uppmuntra ungdomar till fortsatta studier och informera om vikten av vidareutbildning. Att hamna i arbetslöshet under en lång period kan medföra ekonomiska och sociala konsekvenser.

Förbättringsområden

- Att motivera elever att klara målen i alla ämnen, lämna grundskolan med godkänt betyg och därmed skapa förutsättningar till vidareutbildning.
- Att i skolundervisningen särskilt utveckla insikten och förståelsen för hur utbildning och samhällsutveckling hör samman.

Andel vuxna som inte hyser oro att utsättas för brott

Analys

Polisens tidigare trygghetsmätningar har visat på oro för att utsättas för vissa brott. Vuxna har oroat sig mer för att utsättas för inbrott än

att bli överfallna eller att utsättas för misshandel. Oron att utsättas för brott ökade mellan 2004-2006 i Göta kommun del enligt polisens trygghetsmätning. Under 2007 gjordes ingen trygghetsmätning vilket gör att det inte går att följa utvecklingen över tid.

Slutsats

Svårt med slutsatser då trygghetsmätning inte är gjord under 2007. Man bör fortsätta att aktivt arbeta med att öka tryggheten i samtliga bostadsområden inom Göta kommun del samt att polisens trygghetsmätning genomförs årligen för att följa utvecklingen.

Förbättringsområden

- Utveckla trygghetsvandringarna som startat inom kommun delen. Allt som bör åtgärdas noteras, diskuteras och fotograferas.
- Få ytterligare bostadsföretag att arbeta aktivt med att förbättra tryggheten för sina hyresgäster.
- Utveckla grannsamverkan i fler villaområden.
- Utveckla informationen till kommun delsinvånarna om det brottsförebyggande- och trygghetskapande arbetet.
- Att trygghetsmätning genomförs årligen.

Hemtjänst 65 år och äldre med hemtjänst i ordinärt boende

Analys

Andel 75 år och äldre har inte analyseras på grund av att det inte gått att få fram statistik för den åldersgruppen. Göta kommun del ligger högt i antalet vårdtagare med hemtjänst i jämförelse med andra kommun delar. En ökning har skett från 10% år 2006 till 16% år 2007. Siffrorna får sättas samman med demografiska fakta som visar att Göta kommun del har en hög andel äldre och många ensamhushåll. Den övervägande delen är kvinnor, knappt 7% är män.

Inom kommun delen bedrivs en aktiv uppsökande verksamhet för personer över 80 år, vilket kan göra att fler behov identifieras.

En jämförande analys mot tidigare år går inte att göra då man tidigare angett andelen vårdtagare med hemtjänst från 75 år och äldre.

Slutsats

I takt med att befolkningen blir äldre och att fler bor kvar i ordinärt boende, ger ett ökat behov av hjälpinsatser. Forskning har visat att ett stillasittande liv med lite fysisk, mental och social aktivering inverkar negativt på utveckling av demenssjukdomar och andra funktionshinder. En välutbyggd hemtjänst och hemsjukvård i kombination med ökad satsning på förebyggande och hälsofrämjande insatser kan på så sätt komma att minska eller fördröja framtida vård- och omsorgsbehov. Tidig insättning av vissa serviceinsatser kan göra att fall och fallskador undanröjs och att man klarar sig längre utan mer omfattande insatser.

Förbättringsområden

- Ett folkhälsoprojekt etableras under 2008 i samarbete med pensionärsföreningar i syfte att skapa ett aktivitetscentra. Målet är att ge möjligheter till företrädesvis fysiska aktiviteter i syfte att öka livskvaliteten.
- Inom ramen för statliga stimulansmedel pågår ett projekt med hemrehabilitering som på olika sätt ökar möjligheterna för den enskilde till snabb rehabilitering och minskat behov av hemtjänst.
- Vidare kommer en utökad uppsökande verksamhet att komma igång under 2008.
- Inom ramen för den statliga satsningen Kompetensstegen genomgår personalen ett flertal kompetenshöjande utbildningar.
- Kommun delen satsar på en demensutbildning till all personal.

Kommundelsnämnd Norrby

I Norrby kommun del bor 10 920 invånare. Stadsdelen Norrby blev med industrialismen arbetarkvarter där bolagen byggde bostäder. Den gamla träbebyggelsen revs när miljöprogrammet tog fart. Många invandrare och flyktingar har bosatt sig i stadsdelen. Kommundelen innefattar även en del andra stadsdelar med egen prägel, vilket ger kommundelen en blandad karaktär.

Inledning

Efter förslag från den strategiska utvecklingsgruppen för folkhälsoarbete har Fritids- och turistnämnden formulerat ett antal mål för folkhälsoarbetet utifrån 2006 års välfärdsbokslut. Det innebär att samtliga nämnder i välfärdsbokslut 2007 analyserar följande indikatorer:

- Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4.
- Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma.
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna.
- Förvärvsfrekvens 25-34 år och 35-54 år.
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsättas för brott.
- Andel 65 år och äldre med hemtjänst i ordinärt boende.

Kommundelsnämnd Norrby har i år även valt att titta närmare på följande indikatorer:

- Andel simkunniga elever i år 5.
- Andel elever i år 8 som har en vuxen i sin närhet de kan tala öppet och förtroget med.
- Andel barn och ungdomar 0-17 år som ingår i ett hushåll som inte erhållit socialbidrag.
- Andel hushåll omfattande åldern 30-64 år som inte erhållit socialbidrag.
- Antal sjukpenningdagar per försäkrad för åldersgrupperna 30-44 år, 50-54 år och 60-64 år.
- Tidig död, 65-74 år.

Andel barn med BMI under 25 i år 4

Analys

Barnen i Kommun del Norrby har gått från

98% 2006 till 94% 2007 vilket är en försämring på 4%. Jämförelse med kommunen totalt visar att Kommun del Norrby har 94%, kommunen 96%. Kommun del Norrby ligger bland de lägsta i Borås stad, endast två andra kommun delar har lika dåliga eller sämre siffror.

Slutsats och förbättringsområden

Norrby har traditionellt haft relativt få barn som är överviktiga. Man kan inte se några faktorer förutom naturliga variationer mellan årskullar som påverkat siffran negativt. Konstateras kan att man bedriver ett aktivt arbete i kommun delen dels via skolhälsovården och dels via den pedagogiska personalen med såväl kostfrågor som rörelse under skoldagarna.

Kommun delen har vid alla F-6 skolor speciella rörelsepedagoger som ser till att det alltid finns en daglig dos av rörelse/motorikövningar för alla barn vid dessa tre skolor.

Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma

Analys och slutsats

Andelen elever med godkända avgångsbetyg i svenska, engelska och matematik i år 9 i Kommun del Norrby är 74% 2007, vilket är en försämring med 5% i jämförelse med 2006. Borås stads snitt för 2007 är 86%.

En av orsakerna som kan förklara det försämrade resultatet är att andelen elever med invandrarbakgrund som kommit till Sverige sent i sin skolålder har ökat. Man kan dock konstatera att vi enligt SALSA-metoden betygsmässigt ligger över förväntade resultat.

Förbättringsområden

För att förbättra elevernas kunskaper kommer man framöver att arbeta med att ytterligare tydliggöra målen för elever/föräldrar för att barnen på detta sätt ska ha möjlighet att ta ännu större ansvar för sina studier.

- Öka engagemanget bland eleverna genom att synliggöra "framtiden" för dem.
- Arbeta med tidig och utökad "diagnostisering" i främst basämnen.
- Mer kontakt med "externa" institutioner (ex. Navet) för att främja omvärldsorienteringen.
- Intensifiera samarbetet med modersmåslärare och språkstödjare.
- Bättre och tätare uppföljning av gjorda åtgärdsprogram.
- Allmänt öka flexibiliteten i undervisningsorganisationen när behov av detta är påkallat.

För att förbättra förståelsen för och möjligheterna att bli rätt bedömd och få rätt betyg kommer kommundelen framöver att:

- Presentera förväntningar och mål innan ett nytt arbetsområde sätts igång.
- Hålla målsmännen informerade om de arbetsområden som kommer att hanteras under läsåret samt vilket/vilka arbetsformer som kommer att användas men även hur utvärderingen kommer att ske.
- Arbeta för en tydligare koppling mot läroplanens mål och kursplanernas kunskapskvaliteter.
- Lära eleverna reflektera över sitt eget lärande.
- Finna bättre gemensamma bedömningsinstrument inom ämnesgrupperna.
- Fortsatt arbete med att öka samsynen i bedömningsprocessen.

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol under de senaste tre månaderna

Analys

Eleverna i år 8 vid Särilaskolan som uppger att de inte druckit alkohol de tre senaste månaderna har ökat från 76% 2006 till 80% 2007. Detta är den bästa siffran i hela Borås stad, vars snitt är 68%. Det är oerhört glädjande att, dels andelen elever är så hög som 80%, dels att det i årets mätning går ytterligare 4% åt rätt håll från en redan, ur ett kommunsnittsperspektiv, hög siffra.

Slutsats och förbättringsområden:

Särilaskolan tar frekvent upp dessa ämnen i den vanliga undervisningen (svenska/SO/NO) och ordnar dessutom speciella temaveckor med inriktning Hälsan". Vid denna vecka, en gång per läsår, ligger fokus på "sunt leverne" med allt vad detta innebär.

Kommundelen har också en väl utbyggd fritidsverksamhet och ett väl fungerande föreningsliv. Man tror också att en anledning till det goda resultatet är att invandrar- eleverna, från hemmet, bär med sin en ganska restriktiv och, om man så vill, en ganska "osvensk" inställning till alkohol.

Förvärvsfrekvens för åldrarna 25-34 år och 35-54 år

Analys

Förvärvsfrekvensen för kommundels- invånarna i åldern 25-34 och 35-54 år är låg i jämförelse med såväl kommunen som riket i helhet. I åldern 25-34 ligger förvärvs- frekvensen på samma nivå som 2006 men i åldern 35-54 så har det skett en förbättring.

Slutsats

Högre arbetslöshet framför allt inom boende på stadsdelen Norrby där andelen invandrare är hög. Nyttillkomna invandrare söker sig gärna till boende i områden där det finns närhet till "egna" landsmän. Detta leder till att naturliga kontakter med andra svenskar minskar möjligheten till nätverk. Brister i svenska språket och otillräckliga kunskaper om hur samhället fungerar försvårar möjligheterna att komma ut i arbetslivet.

Arbetsgivarens inställning till att anställa personer med utländsk bakgrund påverkar också.

Glädjande är dock att i åldern 35-54 så har det skett en förbättring jämfört med år 2006. Fler är alltså i arbete i denna åldersgrupp.

Förbättringsområden

- Stimulera till ökade språkkunskaper, kunskaper om hur vårt samhälle fungerar samt ge möjligheter till nätverksbyggande genom insatser som bidrar till fler kontakter mellan svenskar och andra nationaliteter likväl som mellan nationaliteter.
- Arbeta med mångfaldsfrågor för att förändra attityder och stimulera arbetsgivare att i högre utsträckning anställa personer med utländsk bakgrund.

Andel vuxna som inte hyser oro att utsättas för brott

Analys, slutsats och förbättringsområden

Denna indikator analyseras inte då Polisens Trygghetsmätning ej genomförs 2007.

Andel 65 år och äldre med hemtjänst i ordinärt boende

Analys

Enligt beslut av Fritids- och turistnämnden ska indikatorn: Andel 75 år och äldre med hemtjänst analyseras. Det har man gjort tidigare år och har då kunnat jämföra år från år. Tyvärr finns det bara statistik för 2007 för 65 år och äldre, endast total statistik, ej uppdelat efter kön. Detta innebär att man i detta välfärdsbokslut jämför totalsiffrorna för 2006 och 2007 för rubricerad indikator istället.

I Kommunel Norrby är andelen 65 år och äldre med hemtjänst 11% för 2007 vilket är samma som för 2006. Borås stads totala siffra för 2006 var 9% och 2007 14% vilket innebär att man 2006 hade en högre andel och 2007 en lägre andel än snittet. Siffrorna är i jämförelse med övriga kommunelar varken höga eller låga utan någonstans i mitten.

Slutsats

Kommundel Norrby är en mångkulturell kommunel, det finns stadsdelar i tätort med hög andel boende med invandrabakgrund och det finns stadsdelar med ren landsbygds-karaktär. Det finns i och med kommunelens sammansättning saker som kan påverka behovet av vård och omsorg, bl. a socialt nätverk, stimulans och aktiviteter, livsstil, hälsa, boende och motion.

Förbättringsområden

Den uppsökande verksamheten kommer att utvecklas för att söka kunskap om äldres livsvillkor och öka äldres kunskap om möjligheten till stöd i samhället.

Kommundelen medverkar till att personer har delaktighet och ett aktivt liv i samhället med t ex samarbete med frivilligorganisationer och andra föreningar samt daglig verksamhet i den egna äldreomsorg. Stödet till närstående kan utvecklas. En väl utbildad och kompetent personal kan bidra till en god och säker vård under trygga former.

Andel simkunniga elever i år 5

Analys

Det är oerhört glädjande att kunna konstatera att den positiva trenden från tidigare år fortsätter bland Norrbys elever. 2004 78%, 2005 85%, 2006 94% och 2007 99%. Andelen simkunniga elever i år 5 i Norrby är alltså 99%, högst i Borås stad som har ett snitt på 92%.

Slutsats och förbättringsområden

99% är väldigt bra och närmare 100 % simkunnighet går inte att komma. Att man nått så bra siffror beror på att man frekvent arbetar med alla barn i år 2-5 med att förbättra simkunnigheten. Speciellt gäller detta för barnen vid Norrby-skolan där såväl klasslärare, idrottslärare och fritidspedagogerna medverkar. Kommunelens tecknar sig för alla tänkbara tider i badhuset.

Det man fortfarande har att jobba med är att vissa elever inte naturligt får med sig vanan att simma med föräldrar under sommarperioden. Lärarna brottas också med

problematiken att vissa elever har problem med att byta om tillsammans med sina kamrater, själva omklädningsproceduren blir då ett hinder för simträning.

Socialt stöd, år 8

Analys

Kommundelen kan se att andelen elever som anser att de har en vuxen i sin närhet de kan prata öppet och förtroget med har ökat från 84% 2006 till 91% 2007. Denna indikator verkar variera en del mellan åren, om man tittar på siffrorna för 2004–2007 är de för Norrbys del 88, 85, 84 och 91. Man kan därför anta att en del av skillnaderna är årskullsberoende.

Siffran 91% för 2007 är glädjande, det är, tillsammans med centrum, högst i Borås stad där snittet är 88%.

Slutsats och förbättringsområden

Kommundelen antar i analysen att en del av skillnaden mellan åren är årskullsberoende men man ser också andra orsaker. Tidigare har man upplevt att främst invandrarflickorna har haft svårt att få någon vuxen att vända sig till i denna känsliga ålder då samspelet mellan flickor och pojkar börjar bli något påtagligt för många. Man upplever nu att kommundelens elevhälsa når dessa flickor på ett mycket bättre sätt än tidigare vilket man tror är en orsak som bidrar till den kraftigt förbättrade siffran. 91% är i och för sig en glädjande siffra men man anser att man måste fortsätta att arbeta aktivt med frågan, i den ordinarie undervisningen, i elevhälsans arbete och i kontakterna med föräldrarna. Målet måste vara att alla elever känner att de har någon vuxen att prata med.

Andel barn och ungdomar 0-17 år som ingår i ett hushåll som inte erhållit socialbidrag

Analys

Andelen barn och ungdomar 0-17 år som ingår i ett hushåll som inte erhållit socialbidrag är 90% 2007 vilket är 1% bättre än 2006. Jämför man med Borås Stads snitt

på 96% så ligger Kommunel Norrby lågt. Man kan dock se att siffrorna sakta men säkert går åt rätt håll, 2004 86%, 2005 88%, 2006 89% och 2007 90%. Huvuddelen av de hushåll som erhållit socialbidrag i kommunel Norrby ligger i stadsdelen Norrby.

Slutsats

Siffrorna ligger i ett kommunperspektiv lågt och varför är det så? Stadsdelen Norrby har en hög andel boende med invandrarbakgrund som inte helt integrerats i det svenska samhället, vad det beror på kan man fundera över. Det kan bero på att det tar tid att skaffa sig de språkkunskaper som ofta är en förutsättning för att få arbete. Bristande utbildning från sitt hemland eller svårighet att få användning för den utbildning och arbetslivserfarenhet man har med sig från sitt tidigare hemland kan vara några orsaker. Arbetslösheten är därför förhållandevis hög både för vuxna och ungdomar.

Trots allt blir ju siffrorna bättre år för år vilket tyder på att möjligheten till integration blir bättre. Den rådande högkonjunkturen med stort sug efter arbetskraft gynnar givetvis också de personer som annars skulle ha svårare att få ett arbete.

Förbättringsområden

- Fortsatt aktivt arbeta för att individer ska bli självförsörjande i samverkan med andra aktörer inom arbetsmarknadsområdet.
- Använda valfärdsbokslutet i underlaget för tilldelning av resurser.

Andel hushåll omfattande åldern 30-64 år som inte erhållit socialbidrag

Analys

Andelen hushåll omfattande åldern 30-64 år som inte erhållit socialbidrag är 97% 2007 vilket är en förbättring med 1% jämfört med åren 2004-2006 då andelen varit 96%. Inom Borås Stad som har ett snitt på 98%, är det bara en av de övriga kommundelarna som har ett lägre värde.

Slutsats

Man kan konstatera att i de kommundelar som har en stadsdel där det bor många människor med liknande bakgrund, det kan vara en stor andel människor med invandrarbakgrund eller en andel människor med olika former av problem (ex. missbruk), är det svårt för många att vara aktiva på arbetsmarknaden.

När det gäller personer med invandrarbakgrund kan det vara brister i språket, låg eller bristfällig utbildning, svårt att få möjlighet att använda sig av medhavd utbildning och arbetslivserfarenhet från hemlandet eller liknande som ofta innebär arbetslöshet och därmed beroende av socialbidrag.

Flera inom denna åldersgrupp har eller har haft stor social problematik och därför inte kunnat vara aktiva på arbetsmarknaden och inte heller varit attraktiva på arbetsmarknaden.

Konstateras kan dock att det är 1% färre som erhållit socialbidrag. En orsak till detta kan vara att det i den pågående högkonjunkturen är ett kraftigt sug efter arbetskraft vilket även har en positiv effekt för de personer som annars av olika orsaker har svårt att få ett arbete.

Förbättringsområden

- Fortsätta ett aktivt arbete i samverkan med andra aktörer inom arbetsmarknadsområdet för att öka möjligheterna för individer att bli självförsörjande.
- Integrationsarbete, t ex satsning på utbildning i svenska språket och på att omvandla utländska utbildningar så att de får verkan i Sverige är viktiga komponenter för att minska behovet av socialbidrag bland människor med invandrarbakgrund.
- Drogförebyggande arbete i skolor och föreningar är viktiga för att färre människor ska hamna i social problematik och på grund av detta hamna i bidragsberoende.

Sjukpenningdagar per försäkrad för åldersgrupperna 30-44 år, 50-54 år och 60-64 år.

Analys

Antal sjukpenningdagar för åldersgrupperna 30-44, 50-54 och 60-64 år ligger lägre än för kommunen i helhet. I jämförelse med tidigare år så har sjukpenningdagarna minskat i alla tre åldersgrupperna.

Slutsats

En positiv trend i alla tre åldersgrupperna kan identifieras då sjukpenningdagarna har minskat jämfört med tidigare mätningar.

Förbättringsområden

- Stimulera till fortsatta insatser som leder till minskad sjukfrånvaro.
- Arbeta vidare med utsatta strategier och en fortsatt satsning på att minska kommundelens sjukfrånvaro.

Tidig död 65-74 år

Analys

Inom verksamhetsområdet för äldreomsorgen i Norrby finns många äldre och äldre även i områdena Byttorp och Tullen. Området på Nedre Norrby finns delvis en annan struktur med många utlandsfödda med en mångfald av nationaliteter och kulturell mångfald. Det ställer andra krav på samhällets organisation, även den verksamhet som äldreomsorgen bedriver.

En hel del forskning visar på en signifikant ökning avseende indikator för tidig död för män födda i andra länder. Snittet döda per 1000 invånare totalt 23 personer är högre än 19 2006. Snittet för män är 33 personer för 2007 jämfört med 28 2006, en ökning med ca 15 %. Snittet för kvinnor är 15 personer 2007 jämfört med 13 2006, en ökning med ca 13 %. Snittet är högre än riket totalt, män och kvinnor år 2007.

Slutsats

Den hemtjänst/hemsjukvårdspersonal som finns inom vissa områden på Norrby med sina mångkulturella invånare behöver kompetens att möta de speciella behov av stöd och

service som kan vara av något annorlunda karaktär. Rekrytering av personal med annan nationalitet är en del i utvecklingen i våra verksamheter.

Antalet totalt tidigt döda var 6 med utländsk härkomst. Antalet tidigt döda män har ökat på Norrby men sjunkit marginellt i riket. Antalet tidigt döda kvinnor på Norrby har ökat marginellt under 2007. Detta kan påverka behovet av hemtjänst/hemsjukvård. Det behövs längre perspektiv för att dra några slutsatser.

Förbättringsområden

- Fortsätta att analysera denna indikator. Denna utsatta grupp finns antagligen inom äldreomsorgens verksamheter då ohälsa i någon form torde finnas hos dessa personer.
- Posttraumatisk stress kan orsaka en del sjukdomar. Det finns behov att närmare kartlägga gruppen.

Kommundelsnämnd Sandhult

Sandhults kommunedel har idag 8 289 invånare och är beläget i natursköna områden med goda rekreativsmöjligheter och bra pendlingsmöjligheter till Göteborg. Nya bostadsområden byggs och inom kort utökas kommundelen med 220 hushåll. Här finns tillgång till bad- och idrottshall och ett rikt föreningsliv. På sommaren går badresor för boråsborna till Sjömarken. I närheten finns små och stora industrier t ex Statens Provningsanstalt och Ericsson.. Den största sevärdheten, Hedareds stavkyrka, är landets enda bevarade stavkyrka och är byggd av stående timmer på 1200-talet.

Inledning

Efter förslag från den strategiska utvecklingsgruppen för folkhälsoarbete har Fritids- och turistnämnden formulerat ett antal mål för folkhälsoarbetet utifrån 2006 års valfärdsbokslut. Det innebär att samtliga nämnder i valfärdsbokslut 2007 analyserar följande indikatorer:

- Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4.
- Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma.
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna.
- Förvärvsfrekvens 25-34 år.
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsättas för brott.
- Andel 65 år och äldre med hemtjänst i ordinärt boende.

Kommundelsnämnden Sandhult har i år även valt att titta närmare på följande indikatorer:

- Andel kariesfria 3-åringar.
- Andel elever i år 8 som uppger att de mår bra eller mycket bra.
- Andel elever i år 8 som har en vuxen i sin närhet som de kan tala öppet och förtroget med.

Andel barn med BMI under 25 i år 4

Analys

Det är vetenskapligt belagt att högutbildade äter mera frukt och grönsaker samt att högutbildade män har lägre fettintag än lågutbildade män. Grupper med lägre

socialgruppsstillhörighet anger samtidigt att priset har störst betydelse när man väljer mat. Barns idrottsvanor är även relaterade till sociala, ekonomiska, etniska och kulturella förhållanden. Antalet barn som inte alls ägnar sig åt regelbunden idrottsutövning har ökat under de senaste decennierna. Följderna av detta blir att problem med övervikt och fetma ökar i Sverige. Särskilt anmärkningsvärt är att dessa problem även ökar bland barn. Detta leder i sin tur till att typ 1-diabetes och typ 2-diabetes ökar bland barn och ungdomar.

Andelen barn i årskurs 4 med ett BMI under 25 är 2007 i Sandhults kommunedel 99 %. Förra året var denna siffra 96% och året dessförinnan 100%.

Slutsats

Sandhults kommunedel är en socioekonomiskt stark kommunedel. Bedömningen är att medvetenheten om vikten av en god kost och motion generellt är hög.

Idrott och hälsa har en hög prioritet inom skolan i Sandhults kommunedel. Det bedrivs även rörelseprojekt inom ramen för skolans verksamhet. Mot bakgrund av att antalet timmar för skolämnet ”Idrott och hälsa” generellt har minskat är det nog rimligt att bedöma satsningarna inom detta område i skolorna som ett sätt att behålla den tidigare nivån.

Men satsningen på Idrott och rörelseprojekt kan inte helt förklara de senaste årens goda resultat, men det har säkert en positiv effekt. Satsningen har medfört att medvetenheten om vikten av att röra sig för att kunna tillgodogöra sig kunskaper på ett bra sätt i

skolan är mycket hög hos pedagogerna. Lek och rörelse på raster och på fritids är viktig även ur ett inlärningsperspektiv.

Den samstämmiga uppfattningen är att andelen barn som är aktiva inom idrottsföreningar är mycket hög i Sandhults kommun. Det finns starka traditioner och ett stort idrottsintresse i kommunen. Tillgängligheten är god och engagemanget högt.

Utemiljöerna i kommunen bedöms också som fina och stimulerande för spontan lek och utomhusaktiviteter. Aktiva föräldrar, vilket man uppfattar att vi har, ger ofta aktiva barn.

Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma Analys

Vad som avses i detta sammanhang är andelen elever i årskurs 9 med godkända avgångsbetyg i svenska/svenska 2, engelska och matematik. Denna andel har under perioden 2000 till 2007 varierat stort i Sandhults kommun, mellan 84 och 96%. För 2007 är siffran 93%. Andelen i Borås Stad och i riket har under samma period varierat mellan 85 och 87% respektive 89-90%.

Slutsats och förbättringsområden

Måluppfyllelsen är förhållandevis god i år igen i år 9. Resultaten har pendlat upp och ner de senaste åren från VT02 till VT06 har utvecklingen sett ut som följer (%): 95,5 90,3 96,1 84,6 94,2.

Årets resultat VT 07 var 93,3%. Kommunen hoppas nu framgent kunna ligga kvar på denna högre nivå och dessutom förbättra densamma.

En aspekt är att det är mycket tydligt att man lyckas sämst med pojkarna. Av de 12 som inte blev behöriga till gymnasiet är 2 flickor resten pojkar. Redan på NP i år 5 syns detta fenomen.

En tydlig trend är att Borås Stad hävdar sig sämre i detta avseende än riket i genomsnitt. Vad gäller utvecklingen i Sandhults kommun finns det ingen tydlig trend. Man varvar toppresultat med medelmåttiga resultat ur ett Borås-perspektiv. Varför det blivit så här har man ingen enkel och entydig förklaring till.

En förklaringsmodell bygger på att om gruppen barn med särskilda behov ökar något, klarar man inte av att tillgodose deras behov och då dras deras och andra barn som kanske ligger i gränzonen ned. Marginalerna i skolan i Sandhults kommun är kanske inte större än att mindre variationer vad gäller studieförutsättningarna får ett relativt stort genomslag?

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de tre senaste månaderna Analys

I Sandhults kommun svarade endast 63% att man inte druckit år 2007. Kommunen kan konstatera att man verkar vara inne i en negativ utveckling igen.

Slutsats och förbättringsområden

Den allmänna uppfattningen och signalerna från ungdomsledare och fältassistenter i kommunen har varit att ungdomarna i Sandhults kommun dricker en hel del alkohol. Vad som inte går att utläsa ur enkäten är hur mycket de som dricker alkohol konsumerar. Generellt är det belagt att andelen alkoholkonsumenter bland ungdomar har varit relativt konstant under senare år emedan de som dricker konsumerar mer. Den allmänna uppfattningen är att så även är fallet i Sandhults kommun.

Det finns ingen anledning till att slå sig till ro, det alkoholpreventiva arbetet måste fortsätta och utvecklas. Att 37% av ungdomarna i årskurs 8 uppger att de har druckit alkohol under de senaste 3 månaderna är en källa till oro. Som nämnts har man bl. a utifrån detta ökat öppethållningen på fritidsgården.

Förvärvsfrekvens 25-34 år

Analys

Andelen förvärvsfrekvens för åldrarna 25-34 år är för Kommundel Sandhult 81% för kvinnor, 91% för män och totalt 86%, vilket ligger klart över Borås Stads siffror som är 73% för kvinnor, 78% för män och totalt 76%.

Man ser att kommundel Sandhults siffra är 1% lägre totalt och 2% lägre för kvinnor än 2006. Kommundelen kan inte se någon direkt förklaring till att förvärvsfrekvensen sjunkit något. Det kan bero på tillfälliga variationer inom åldersgruppen som analyseras.

Slutsats

Siffrorna för Kommundel Sandhult ligger högt över snittet för Borås stad, endast en annan kommundel har bättre siffror. Då Kommundel Sandhult i stort består av landsbygd och villabebyggelse, med nära förbindelser till såväl Borås som Göteborg, är det många som efter avslutad utbildning bosätter sig inom kommundelen.

Kommundelen växer så att "det knakar", nya områden byggs till och antalet barn i barnomsorgen ökar rejält. Närheten till Viareds industriområde påverkar säkert också att man bosätter sig nära arbetsplatsen.

Förbättringsområden

För att ytterligare kunna förbättra och höja förvärvsfrekvensen i åldrarna 25-34 år vill man göra kommundelen än mer attraktiv för boende, genom att ha bra kommunikationer och bra kommunal service i form av barnomsorg, skolbarnomsorg och skola mm.

Andel vuxna som inte hyser oro att utsättas för brott

Analys, slutsats och förbättringsområden

Denna indikator analyseras ej på grund av att Polisens Trygghetsmätning ej genomförs 2007.

Andel 65 år och äldre med hemtjänst i ordinärt boende

Analys

Enligt beslut av Fritids- och turistnämnden ska indikatorn: Andel 75 år och äldre med hemtjänst analyseras. Det har man gjort tidigare år och har då kunnat jämföra år från år. Tyvärr finns det för 2007 bara statistik för 65 år och äldre, endast total statistik, ej uppdelat efter kön. Detta innebär att man i detta valfärdsbokslut jämför totalsiffrorna för 2006 och 2007 för rubricerad indikator istället.

I kommundel Sandhult är andelen 65 år och äldre med hemtjänst 8% för 2007 vilket är 1% lägre än för 2006. Borås Stads totala siffra för 2006 var 9% och 2007 14% vilket innebär att man 2006 låg lika med Borås Stads snitt och att man 2007 ligger 6% lägre än Borås Stads snitt. Siffrorna är i jämförelse med övriga kommundelar tillsammans med två andra kommundelar lägst i Borås Stad.

Slutsats

På landsbygden ställer grannar, vänner och barn upp för varandra. Pensionärerna försöker klara sig själva så länge de kan innan de söker hemtjänst. Då allt fler med behov av hemtjänst och hemsjukvård vårdas i ordinärt boende kommer behovet av hemtjänst att öka i framtiden. Frivilliga organisationer och olika kyrkliga samfund ställer upp för våra pensionärer i våra verksamheter.

Förbättringsområden

En väl utbildad och kompetent personal kan bidra till en god och säker vård under trygga former. Stödet till närstående kan utvecklas. Mötesplatser/träffpunkter för våra pensionärer kan utvecklas.

Andel kariesfria 3-åringar

Analys

Utvecklingen av barns tandhälsa har varit gynnsam i Sverige och ses som ett resultat av primärpreventiva åtgärder inom flera områden. Den positiva utvecklingen av tandhälsan betecknas som ett skolexempel på hur generella åtgärder kan påverka folkhälsan.

Utvecklingen avseende andelen kariesfria 3-åringar i Sandhults kommun del följer utvecklingen i Borås Stad. Andelen kariesfria 3-åringar sjönk från 100% 2001 till 89% 2004. Sedan dess har siffran ökat stadigt och 2006 är siffran hela 99%. Det är svårt att se varför 2004 års siffra var så låg. Tandhälsan anses samvariera med socioekonomiska förhållanden.

Sandhults kommun del stämmer dock inte riktigt in detta mönster avseende tandhälsan för 3-åringar. De socioekonomiska faktorerna är bland de högsta i Borås medan andelen kariesfria 3-åringar då låg under genomsnittet i Borås. Oroväckande är att en försämrad tandhälsa ofta är en signal på en mer generell ogynnsam hälsoutveckling bland barn och ungdom.

Att det nu är en betydligt bättre siffra kan bero på insatser från förskola, BVC och tandklinikerna varför det är viktigt att fortsätta detta arbete med oförminskad kraft. En annan faktor som bör framhållas är att den extremt starka inflyttningen av barnfamiljer till kommun del gör att vår statistik kan förväntas svänga kraftigt beroende på varifrån dessa kommer.

Slutsats och förbättringsområden

Avgörande faktorer för tandhälsan hos 3-åringar torde i första hand vara kostintaget – när man äter, vad man äter samt hur man sköter tandborstningen.

Den viktigaste faktorn som man inom barnomsorgen kan påverka avseende 3-åringars tandhälsa är kosten, kostens innehåll samt hur ofta man äter och i vilket syfte. Maten som serveras inom barnomsorgen i Sandhults kommun del är

allsidigt sammansatt och näringsrik. All mat lagas ute på förskolorna utom i något enstaka fall då det handlar om små enheter som hämtar sin mat från en närliggande förskola.

Under de senaste åren har de negativa konsekvenserna av ett överintag av socker blivit mer känt, vilket har medfört att åtgärder har vidtagits. Stor vikt har lagts vid att hitta och skapa alternativa matvaror/maträtter med lägre sockerhalt. Söta drycker typ O'boy och saft t.ex. serveras endast vid vissa tillfällen. Utöver detta gäller det att frukost, lunch och mellanmål serveras på fasta tider och däremellan äts det inget. I vår kultur äter och dricker vi gärna sötsaker i belönings syfte så även inom förskolan. Dock kan man även vid dessa tillfällen tänka på vad man väljer att äta, vara restriktiv med hur ofta detta sker samt i vilka sammanhang det är ok.

En viktig uppgift är att föra diskussion med föräldrarna på föräldramöten m.m. avseende kost och kostintag. Hur ser föräldrarna t.ex. på det här med vad man får ta med sig till barnen vid födelsedagsfirande på förskolan, vad får man ta med sig för fika vid utflykt, vad tycker man om den mat som serveras på förskolan? Syftet med dessa diskussioner är att engagera föräldrarna i förskolans arbete samt att väcka tankar kring dessa frågor. Som kommun del ser det är det viktigt att utgå från att föräldrarna har huvudansvaret för sina barn även i detta avseende och att man skall göra det man kan för att stödja en god tandhälsa.

Den allmänna uppfattningen är att barn generellt äter mera sötsaker och mat med hög sockerhalt idag. Kanske är det så att tidsbrist i vissa fall leder till att vanlig mat ersätts med snabbmat och sötsaker samt belöningsbehovet, i form av godis m.m. ökar när familjen träffas mindre regelbundet? Diskussioner kring vad barnen äter måste dock föras utan att komma med för många pekningar.

Det arbete som föräldrar, barnomsorgen och andra berörda parter gör verkar ha bidragit till

att man i stort uppnått en lika god tandhälsa för 3-åringar i kommundelen som år 2001.

Tandborstning sker inte på kommundelens förskolor utan detta ligger inom ramen för föräldraansvaret. BVC informerar och stödjer föräldrar avseende barnets utveckling och hälsa, vilket även omfattar tandhälsan. Fluorsköljning förekommer först i skolåldern, dock inte vid alla kommundelens skolor.

Självskattad hälsa, år 8

Analys

Denna indikator bygger på att eleverna i årskurs 8 har fått besvara en enkät där en av frågorna löd: I allmänhet, hur skulle du säga att din hälsa är? I Sandhults kommundel uppger endast 87% att de mår bra eller mycket bra. Denna siffra har försämrats de senaste tre åren och är nu i särklass sämst i Borås.

Slutsats och förbättringsområden

Hälsa betyder inte bara frånvaro av sjukdom utan inrymmer ett allmänt tillstånd av välbefinnande. Eleverna i årskurs 8 i Sandhults kommundel borde ha en medelgod självskattad hälsa eftersom de i förhållande till Borås har högst föreningsdeltagande, tränar, röker och snusar som genomsnittet. Däremot dricker våra åttor i särklass mest i Borås!

Dessutom vet man att kommundelen bedriver hälsofrämjande insatser i mycket hög grad på våra skolor och förskolor. Kanske gör detta arbete och föräldrarnas engagemang på fritiden, att våra elever har ett förhållandevis kritiskt förhållningssätt till den egna hälsan och därför svarar därefter? Noteras bör dock att förra årskullen hade mycket positiva resultat när det gäller träning, rökning och snusning. Under året har kommundelen öppnat fritidsgården ytterligare dagar och vi har nu öppet sex kvällar i veckan för att möta ungdomarna bättre.

Socialt stöd, år 8

Analys

Under de senaste fem åren har mellan 81-92% av eleverna i årskurs 8 svarat att de har någon vuxen i sin närhet som de kan tala öppet och förtroget med.

Årets siffra 87% ligger strax under genomsnittet för Borås Stad. Resultatet av enkätundersökningen stämmer väl överens med vad personalen i kommundelens elevhälsoteam upplever i sitt dagliga arbete med barn och ungdomar i denna fråga. Framförallt kurator och skolsköterskor för regelbundet samtal med elever från år 7-9 på Sandgårdskolan som vill prata med dem i förtrolighet. Det är inte helt ovanligt att elever söker för olika somatiska besvär, vilka sedermera kan härledas till olika bekymmer eller problem av psykosocial karaktär. Följaktligen händer det att elever som besökt skolsköterskan vid ett antal tillfällen övergår till en kuratorskontakt istället.

Dock uppmärksammas säkert inte alla barn med dessa behov. Alla barn ger sig inte till känna eller visar tecken som uppmärksammas av personalen på att man har problem eller dylikt som man har behov av att prata med någon vuxen om.

Slutsats och förbättringsområden

Andelen barn i årskurs 8 som uppger att de har någon vuxen i sin närhet som de kan tala öppet och förtroget med är ungefär lika hög i hela Borås Stad, samt att det har legat relativt stabilt under de senaste fem åren.

Orsakerna till att man upplever det som att man inte har någon vuxen att tala öppet och förtroget med kan säkert vara många. Sandhults kommundel är en socioekonomiskt stark kommundel med hög förvärvsfrekvens. I första hand ser man kanske föräldrarna som den naturliga förtroliga samtalspartnern.

I vissa fall kan det kanske vara så att föräldrar som är mycket engagerade i sitt arbetsliv och eventuellt även i föreningsliv, ibland inte riktigt har den tid för sina barn som krävs för att bygga upp den tilltro som krävs för att kunna tala öppet och förtroget med sina barn.

Oavsett orsak är det oroväckande att cirka var tionde barn i årskurs 8 inte upplever att de har någon vuxen i sin närhet att tala öppet och förtroget med. De samlade psykosociala behoven som uppmärksammas i Sandhults kommunal del är så stora att psykologtjänsten utökas med ytterligare 25% fr o m den 1 jan 2008. Man planerar dessutom en utökning av kuratorstjänst med 50% och skolskötersketjänst med 25%.

Vad gäller just skolans och fritidsgårdens roll gäller generellt att arbetsledningen, elevhälsoteamet, fritidsledare, alla arbetslagen samt övriga medarbetare måste ha en gemensam värdegrund och ansvaret för att ett öppet och tillåtande klimat skapas mellan vuxna och elever samt mellan eleverna. Som vuxen i skola och fritidsverksamhet måste man kunna möta alla elever/ungdomar i deras vardag och vara öppen för deras frågeställningar och ev. problem. Överstiger problemen vad man själv anser sig kunna hantera skall alla vara väl förtrogna med vem man kan vända sig till i dessa situationer.

Om det finns skäl för det skall sociala myndigheter kopplas in varvid det är av största vikt att samarbetet med individ- och familjeomsorgen fungerar väl. Steg i den riktningen för att fördjupa samarbetet med individ- och familjeomsorgen kommer att tas under våren 2008.

Kommundelsnämnd Sjöbo

Sjöbo kommun, med 8 605 invånare, är en spännande kommun i stark utveckling. Kommunens har under flera år haft strukturella ekonomiska problem i flera verksamheter. Från och med 2002 är budgeten i balans och kommunens redovisar ett överskott. Sjöbo, som ligger mycket vackert belägen längs Viskan och Öresjö, är en arbetarstadsdel som till största delen byggdes under 1950- och 1960-talen. I kommunens ligger flera anläggningar för Fritid och turism; Borås Arena, Ryahallen, Borås Djurpark, Alidebergsbadet, Almenäsbadet, Borås camping och Rya åsar.

Inledning

Sjöbo kommun har utgått ifrån de direktiv som den strategiska utvecklingsgruppen för folkhälsofrågor inom Fritids- och turistnämnden beslutat om, vilket innebär att samtliga nämnder ska analysera följande indikatorer:

- Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4
- Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna
- Andel förvärvsaktiva i åldrarna 25-34 år
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsätts för brott
- Andel 65 år med hemtjänst.

Dessutom har man kompletterat med följande indikatorer:

- Andel elever i år 8 som har en vuxen i sin närhet de kan tala förtroligt med
- Andel elever i år 8 som uppger att de mår bra eller mycket bra
- Andel förstagångsväljare som röstade i senaste kommunvalet
- Andel röstberättigade som röstade i senaste kommunvalet

Andel barn med BMI under 25 i år 4

Analys

Andelen barn i år 4 på Sjöbo som hade ett BMI lägre än 25 var 95% år 2007. Det är strax under snittet i Borås, som är 96%. År 2006 var Sjöbobarnens värde 99%.

Slutsatser och förbättringsområden

På båda av kommunens skolor genomförs många åtgärder för att öka barnens rörelse och att lära barnen en vettig kost. Till luncherna finns alltid grönsaks- och salladsbord och mellanmålen på fritidshemmen anpassas till hälsosammare alternativ.

Erikslundskolan har profilen ”Rörelse, hälsa, må bra” och det serveras inga sötsaker i kafeterian. Man serverar istället smörgåsar, frukt, juice, te mm. Det finns också möjlighet för eleverna att äta en nyttig frukost i skolan till en kostnad av sex kronor.

Skolsköterskan följer upp elever som är överviktiga och även de som finns i gruppen under denna. Kontakt tas oftast med föräldrar, då man pratar om kostvanor och fysisk aktivitet. Föräldrar får även erbjudande om dietistkontakt för sitt barn. Trycket på dietistmottagningen på Borås Lasarett är stort så det kan vara lång väntetid.

Skolläkaren skriver remiss till barn- och ungdomsmottagningen Viskan då barn har BMI 25 och över. Detta sker efter överenskommelse med föräldrarna. Skolsköterskan följer även upp dessa barn.

Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma

Analys

Slutbetygen har förbättrats vid Erikslundskolan. År 2007 hade 83% av avgångseleverna godkända betyg i svenska, engelska och matematik. År 2006 var det 81% av eleverna, 2005 var det 77% av eleverna och 2004 var det 76% av eleverna som hade

godkända betyg. Kommungenomsnittet för 2007 var 86%. Efter prövning var det 88% av eleverna vid Erikslundskolan som hade behörighet till gymnasiet 2007.

Slutsatser och förbättringsområden

Nedan följer ett urval av insatser som är gjorda under 2007 för att öka resultaten/betygen:

- En översyn av ämnesinnehåll och undervisningsmetoder i samtliga ämnen har utförts.
- Målen i samtliga ämnen har tydliggjorts och noggrant meddelats till eleverna.
- Pedagogerna har i arbetslag och ämnesgrupper utarbetat beskrivningar om hur man ska öka elevinflytandet.
- Mentorstiden har utökats. På mentorstiden bereds eleverna möjligheter att arbeta extra med de ämnen och arbetsområden som de behöver arbeta extra med.
- På elevens val kan eleverna välja att utföra läxarbete i samtliga ämnen. Det sker en noggrann styrning av den resurstid som de flesta lärare har till de elever som har behov.
- Metoder för nolltolerans angående ogiltig frånvaro har utarbetats. Samarbetet med föräldrar beträffande frånvaron har utökats. Den ogiltiga frånvaron har i och med insatserna minskat, dock behöver arbetet fortsätta även fortsättningsvis.
- På arbetsplatsträffar och studiedagstid har kunskapssynen behandlats. *Kvalitetsord och begrepp* – ett sätt att beskriva kunskapsprogression har studerats.
- I det för Borås Stad gemensamma arbetet med Kunskap och bedömning har man lagt tyngdpunkten på kunskapssynen, betygskriterier och elevinflytandet.
- Betygskriterierna har reviderats i samtliga ämnen.
- Planeringen av ämnesinnehållet i samtliga ämnen har reviderats.
- NO-undervisningen har särskilt utvecklats med hjälp av Navet.

På Erikslundskolan bedrivs ett strukturerat hälsoarbete. Skolans profil är ”Rörelse, hälsa, må bra”. Skolan blev under året

hälsodiplomerad av Idrottsrörelsen Korpen och även nominerad som Borås Hälsosammaste Skola. De flesta av ovanstående utvecklingsinsatser kommer att fortsätta under 2008.

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol under de senaste tre månaderna

Analys

Andelen elever på Sjöbo som uppger att de inte dricker alkohol ligger nu på genomsnittet för Borås Stad, 68%. För Sjöbos del är detta en förbättring med 9% sen året innan. Eftersom elevunderlaget i Sjöbo kommun del är relativt litet i åldersgruppen så blir det variationer på flera procent när det i praktiken handlar om ett fåtal elever.

Tillgången på alkohol har ökat bland annat med införseln från andra länder. Många vuxna har en liberal syn på ungdomarnas alkoholbruk. En del ungdomar har möjlighet att ha fester i hemmet, då de får vara ensamma hemma när föräldrarna åker iväg. Flickor i år 8 är ofta tillsammans med äldre killar, vilket gör det lättare att få tag på alkohol.

Inom skolan tas ämnet upp i NO och SO. På föräldramöten under hösten diskuterades resultaten i enkäterna som eleverna i år 8 gjort. I den lokala nätverksgruppen diskuteras frågan regelbundet.

Slutsatser och förbättringsområden

Skolans undervisning samt information till föräldrar angående alkohol ses över under läsåret 2007/2008. Ett förslag på upplägg ska tas fram. Ett alternativ är att införa Örebro Preventionsprogram, ÖPP. Det vänder sig till föräldrar med barn som går i år 7-9. Programmet syftar till att påverka föräldrars förhållningssätt till ungdomars drickande och hur man som föräldrar kan agera för att förhindra t.ex. tidig alkoholdebut och berusningsdrickande bland ungdomar.

Det lokala nätverket ska fortsätta att arbeta aktivt för att minska alkoholbruket bland ungdomar på Sjöbo. Samarbetet mellan

skolan och kommunalens fritidsgårdar är mycket viktigt i detta arbete.

Socialt stöd, år 8

Analys

Andelen elever i år 8, som uppgav att de hade en vuxen i sin närhet som de kunde tala förtroligt med ligger glädjande nog kvar på samma höga nivå som under 2005 och 2006, 89%. Värdet för 2004 var 73%. Sjöbo ligger över genomsnittet i kommunen.

Det genomförs ett omfattande socialt förebyggande och värdegrundsarbete på Erikslundskolan och personalen lägger sig vinn om att skapa goda relationer med eleverna.

Fritidsgårdarna på Sjöbo har en välbesökt verksamhet där många ungdomar knyter kontakter med de vuxna.

Slutsatser och förbättringsområden

Skolklimatundersökning och Skolverkets inspektion visar att det är ett gott och förtroendefullt klimat mellan eleverna och de vuxna på Erikslundskolan. Det samma gäller för relationerna mellan besökarna på fritidsgårdarna och de vuxna. Man ska fortsätta arbeta för att det ska vara på det sättet. Likabehandlingsarbetet och antimobbingsarbetet ska fortsätta vid Erikslundskolan.

Självskattad hälsa, år 8

Analys

Resultatet för självskattad hälsa var 92% i 2007 års enkät och det är samma värde som snittet i Borås Stad. År 2006 var resultatet 96%.

På båda av kommunalens skolor läggs stor vikt vid det förebyggande sociala arbetet i syfte att skapa ett gott klimat som ger förutsättningar för ett bra lärande och trivsel. Skolklimatundersökning, enkäter och Skolverkets inspektion visar att eleverna överlag trivs bra på Sjöboskolan och Erikslundskolan.

Likabehandlingsarbetet har ytterligare utvecklats under året och planer har färdigställts. Där finns bland annat åtgärder om kränkningar och mobbningsstendenser uppstår.

Det finns många olika insatser för att främja goda levnadsvanor. Erikslundskolan har profilen ”Rörelse, hälsa, må bra”.

Metoder för nolltolerans angående ogiltig frånvaro har utarbetats vid Erikslundskolan. Samarbetet med föräldrar beträffande frånvaron har utökats. Den ogiltiga frånvaron har i och med insatserna minskat, dock behöver arbetet fortsätta även fortsättningsvis.

Slutsatser och förbättringsområden

Det förebyggande sociala arbetet ska fortsätta. Sjöbo ska fortsatt ha stor uppmärksamhet på om ungdomsproblem med till exempel bråk och gängbildning uppstår. Alla verksamheter arbetar tillsammans över gränserna för att förbättra och ha kontroll på ungdomssituationen. Arbetet för att förhindra ogiltig frånvaro ska fortsätta.

Valdeltagande – förstagångsväljare

Analys

Valdeltagandet i kommunalens bland förstagångsväljare var lägst i Borås Stad år 2002 då endast 59% röstade. Vid senaste valet 2006 röstade 60% och även här hade kommunalens det lägsta valdeltagandet. Snittet för Borås Stad var 2002, 69% och år 2006, 72% i jämförelse med riket år 2002, 67% och 2006, 71%.

Slutsats och förbättringsområden

Många ungdomar i kommunalens har vuxit upp i hem, där utbildningsnivån varit låg och arbetslösheten hög. Undersökningar visar att ovanstående faktorer påverkar intresset för demokrati- och samhällsfrågor.

En mycket oroande faktor är att Sjöbo kommunal, i de flesta mätningarna, har den högsta arbetslösheten i Västra Götalandsregionen i åldersgruppen 18-24 år. Arbetslösheten har pendlat mellan 9-14,7%.

Under 2006 startade man "Sjöbo för ungdomars framtid" för att tillsammans med olika samarbetspartners kunna erbjuda ungdomarna i åldersgruppen studier, praktik eller arbete.

Demokrati- och samhällsfrågor ingår i skolans SO- undervisning. Skolorna på Sjöbo satsade extra resurser på information om demokrati- och samhällsfrågor inför 2006-års val. Även på fritidsgårdarna diskuterades frågorna.

Valdeltagande – alla åldrar

Analys

Valdeltagandet i kommundelen alla åldrar var lägst i Borås Stad år 2002. då endast 67,5% röstade. Vid senaste valet 2006 röstade 68,6% och även här hade kommundelen det lägsta valdeltagandet. Snittet för Borås Stad var 2002, 78,3% och år 2006, 79,1% i jämförelse med riket år 2002, 77,9% och 2006, 79,4%.

Slutsats och förbättringsområden

Undersökningar visar att arbetslöshet, utbildnings- och inkomstnivå påverkar engagemanget i samhällsfrågor.

Inför valet 2006 arrangerades flera aktiviteter i Framtid Sjöbolokalen för att höja intresset för demokrati- och samhällsfrågor. Flera av de politiska partierna satsade också på information i kommundelen i syfte att höja valdeltagandet.

Kommundelen kommer att fortsätta det målmedvetna arbetet för att öka intresset för samhälls- och demokratifrågor, genom att satsa på arrangemang i form av föreläsningar, debatter etc. i Framtid Sjöbolokalen och på Sjöbo bibliotek.

Förvärvsfrekvens 25-34 år

Analys

Förvärvsfrekvensen i åldrarna 25-34 år är 69% på Sjöbo. Siffrorna för Borås Stad är 77% och riket är 76%. En skillnad finns mellan män och kvinnor. Männerna har en förvärvsfrekvens på 75% men endast 63% av kvinnorna är ute i arbete.

Slutsats och förbättringsområden

Arbete är viktigt ur försörjningspunkt, men påverkar också i stor utsträckning möjligheterna att bli delaktig i samhällets aktiviteter. Många boende på Sjöbo har, enligt de senaste årens välfärdsbokslut, låg utbildningsnivå, låga inkomster, hög arbetslöshet etc.

Framtid Sjöbo, som vänder sig till alla åldrar, har pågående processer för att aktivera invånarna på olika sätt. Arbetet som bl.a. består av folkhögskolekurser, i samarbete med Fristads folkhögskola, kommer att fortsätta. Även andra utåtriktade aktiviteter i Framtid Sjöbolokalen har som syfte att aktivera och engagera sjöboborna.

Andel vuxna som inte hyser oro att utsättas för brott

Analys, slutsats och förbättringsområden

Tidigare hade kommundelen mycket negativa siffror för andel vuxna som inte hyser oro att utsättas för brott. Siffrorna i årets välfärdsbokslut (2006) visar att 32% i Sjöbo stadsdel och 38% Sjöbo annan del, uppger att de inte hyser någon oro.

Situationen har blivit mycket bättre enligt månatliga rapporter från polisen. Idag ligger kommundelen långt under prognosen för förväntad brottslighet. Det målmedvetna arbetet med ungdomar börjar ge resultat och är en förutsättning för att ytterligare förbättra tryggheten på Sjöbo. Under en femårsperiod har brottsligheten halverats i kommundelen.

Hemtjänst över 65 år

Analys

Andelen personer över 65 år som har hemtjänst i Borås Stad har ökat kraftigt mellan 2006 och 2007 (år 2006 hade 8% hemtjänst och år 2007 10%).

Slutsats och förbättringsområden

Detta beror främst på omdaning av ett antal särskilda boenden till seniorboenden. Inom kommundelen har 10% av personer över 65 år hemtjänstinsatser. Andelen äldre med

hemtjänstinsatser är lägre än genomsnittet för Borås Stad.

Andelen personer med hemtjänstinsatser har senaste åren legat klart över kommunens genomsnitt men har de senaste åren närmast sig snittet för att nu ligga under snittet. En rad faktorer påverkar behovet av kommunal vård och omsorg, såsom hälsa, livsstil, sociala nätverk, boendestandard, motion, den medicintekniska utvecklingen, närståendestöd med mera.

Kommundelen har under ett antal år arbetat målmedvetet med att informera seniorer på Sjöbo om vilka möjligheter som olika föreningar, frivilligorganisationer, kommunen och andra samhällsinsatser kan erbjuda, för att man skall kunna få ett rikt och aktivt liv som senior. Som ett led i detta anordnas en gång per år en seniordag.

Kommundelen startade Bo- Service (fixartjänst år 2005 för seniorer på Sjöbo). Verksamheten drivs i samarbete mellan äldreomsorgen och Framtid Sjöbo. Äldre och funktionshindrade kan få gratis hjälp med uppgifter som inte ingår i hemtjänsten.

Kommundelsnämnden Sjöbo har tecknat ett samverkansavtal med PRO Norra om gemensamhetslokalerna på Blombacka. PRO får använda gemensamhetslokalerna mot att de samordnar aktivitetsplanering tillsammans med entreprenören, kommundelens äldreomsorg, Äldrekulturgruppen, Framtid Sjöbo och de boende på Blombacka. PRO skall anordna aktiviteter som riktar sig till kommundelens samtliga seniorer.

Äldrekulturgruppen, ett samarbete mellan Framtid Sjöbo, pensionärsorganisationerna och äldreomsorgen, har funnits under ett antal år och ser till att seniorerna på Sjöbo erbjuds ett brett kulturutbud. Arrangemangen sammanställs i seniorguiden, som i enlighet med medborgarkontraktet för äldreomsorgen, utkommer varje månad.

Sammanfattning

I början av 2000- talet var ungdomssituationen mycket besvärlig med rapporter om bråk, brottslighet och fylleri. Det var också stora motsättningar mellan ungdomarna och mycket av bråket initierades av grupper som var medlemmar eller sympatiserade med Nationalsocialistisk front.

Ett stort antal riktade åtgärder har resulterat i att ungdomssituationen blivit lugnare. Polisen har rapporterat att de märkt en positiv förändring och en förbättring av ungdomssituationen på Sjöbo. Brottsstatistiken har klart förbättrats och enligt de rapporter som polisen skickar varje månad, ligger vi långt under prognosen för förväntad brottslighet under 2007. Under den sista 5-årsperioden har brotten halverats! Idag ligger kommundelen långt under prognosen för förväntad brottslighet. Det målmedvetna arbetet med ungdomar börjar ge resultat och är en förutsättning för att ytterligare förbättra tryggheten på Sjöbo.

Sjöbo kommundel har ett väl fungerande lokalt nätverk för barn och ungdomar, som har arbetat fram såväl kort- som långsiktiga åtgärder för att lösa problemen. Alla kommundelens verksamheter, i samarbete med skolorna, polisen, fältenheten, föreningar och organisationer är engagerade i arbetet.

Gruppen för lokalt nätverk är mycket viktig för arbetet med barn och ungdomar på Sjöbo. Gruppen träffas regelbundet och kan snabbt vidta åtgärder för att lösa såväl kort- som långsiktiga problem.

Under hösten 2006 flyttade Sjöbo fritidsgård till nya lokaler på Sjöbo Torg, som är belägna under biblioteket. Detta har gagnat verksamheten, då vi har tillgång till biografen och biblioteket för ungdomsverksamheten. Ett ungdoms- kulturhus på Sjöbo kommer att betyda mycket för hela kommundelen.

Arbetet med att integrera ungdomarna från Sjöbo och Alideberg har fortsatt. Detta har skett genom att man arrangerat mycket

uppskattade gemensamma resor, läger etc. med stor uppslutning. Arbetet med en ökad integration mellan kommundelens fritidsgårdar har varit mycket framgångsrikt.

Fritidsgårdsverksamheten har fått ökade anslag för att öka öppethållandet på Sjöbo fritidsgård. Numera är Sjöbo fritidsgård öppen även på lördagar.

Ett mycket målmedvetet arbete pågår också i kommundelens skolor se ” Slutsats och förbättringsområden”; BMI, godkända avgångsbetyg, alkoholbruk etc.

Den politiska målsättningen och styrningen inom barn- ungdomsområdet visar att politikerna prioriterar dessa frågor.

Framtid Sjöbolokalen, som har aktiviteter varje dag, fyller en viktig funktion för alla boende på Sjöbo. Verksamheten vänder sig till alla åldrar, från de minsta i föräldrabarnverksamheten till seniorerna, som bjuds på musikcaféer, föreläsningar m.m.

Under 2007 gjordes stora insatser inom olika områden och med kommundelens sätt att arbeta tvärssektoriellt har situationen blivit bättre för alla invånare. Siffrorna i välfärdsbokslutet är dock fortfarande oroande och mycket långsiktigt arbete återstår att göra. Det långsiktiga arbetet över verksamhetsgränserna och i samarbete med föreningar och organisationer, kommer att fortsätta under 2008 för att göra Sjöbo kommundel till en ännu bättre kommundel att bo och arbeta i.

Fritidsgårdsverksamheten har fått ökade anslag för att öka öppethållandet på Sjöbo fritidsgård. Numera är Sjöbo fritidsgård öppen även på lördagar. Den politiska målsättningen och styrningen inom barn- ungdomsområdet visar att politikerna prioriterar dessa frågor.

Framtid Sjöbolokalen, som har aktiviteter varje dag, fyller en viktig funktion för alla boende på Sjöbo. Verksamheten vänder sig till alla åldrar, från de minsta i föräldra-

barnverksamheten till seniorerna, som bjuds på musikcaféer, föreläsningar m.m.

Under 2007 gjordes stora insatser inom olika områden och med kommundelens sätt att arbeta tvärssektoriellt har situationen blivit bättre för alla invånare. Siffrorna i välfärdsbokslutet är dock fortfarande oroande och mycket långsiktigt arbete återstår att göra. Det långsiktiga arbetet över verksamhetsgränserna och i samarbete med föreningar och organisationer, kommer att fortsätta under 2008 för att göra Sjöbo kommundel till en ännu bättre kommundel att bo och arbeta i.

Kommundelsnämnd Trandared

I Trandareds kommun del bor 10 663 invånare. Trandared har i stort sett oförändrad folkmängd jämfört med föregående år till skillnad från flera andra kommuner som ökar sin befolkning. Kommunerna består av central stadsbebyggelse med mycket liten landsbygd och är geografiskt väl avgränsad av riksväg 40 och riksväg 27. Det finns dock strövområden längs med Kransån och en motionsanläggning med stor aktivitet. De största stadsdelarna är Trandared, Hulta, Bergsäter, Bergsbo och Kransmossen. Stadsdelen Trandared är till största delen byggd under 1950-talet. Kommunen har ca 21% personer med utländsk bakgrund, detta skapar möjlighet till ett mångkulturellt utbyte. Kommunen saknar skola för år 7-9, vilket gör att skolelever i den åldern får gå på andra skolor i kommunen. I kommunen finns relativt få aktiva idrotts- och ungdomsföreningar. En relativt stor andel av invånarna är över 65 år, ca 21 %.

Inledning

Kommundelsnämnden Trandared har valt att kommentera de index som är avvikande eller särskilt viktiga ur ett utvecklingsperspektiv utifrån genomsnittsindex. Sex indikatorer har valts av Fritids- och turistnämnden till analysen för 2007 års valfärdsbokslut för samtliga nämnder. Sammanställning av utvalda indikatorer för Kommun del Trandared följer enligt nedan:

- BMI, Body Mass Index för barn år 4
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte dricker alkohol
- Andel elever i åk 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma
- Föreningsmedlemskap år 8
- Förvärvsfrekvens 25-34 år
- Andel 25-34 år med eftergymnasial utbildning
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsättas för brott (Oro att utsättas för brott)
- Andel 65 år och äldre med hemtjänst

Andel barn i år 4 med BMI under 25

Analys

Kommunen har något sämre resultat än genomsnittet i Borås Stad. Totalt sett har andelen barn med BMI under 25 bland kommunens barn i år 4 minskat med 2% mellan 2006/2007 och uppgår till 95%.

Slutsats

Kommunen följer livsmedelsverkets riktlinjer för måltider inom barnomsorg och skola. Verksamheterna arbetar aktivt med frågan bl. a. genom att se över vad som serveras till frukost och mellanmål inom förskola och skolbarnsomsorg för att försäkra att maten som serveras till barnen är av hög kvalitet. Under 2007 har man ytterligare arbetat med frågan i samverkan med BVC dietist och kostpersonal.

Kommunens förskolor och skolor erbjuder barnen fysiska aktiviteter inom ramen för hela skoldagen. Verksamheterna arbetar aktivt för att skapa en bra närmiljö som möjliggör detta. En viktig del i arbetet med att främja fysiska aktiviteter hos barnen är säkra gång- och cykelvägar samt trafiksäkerhetsdagen som genomförs bland skolelever varje år.

Skolans personal tillsammans med föräldrarna arbetar kring barnens hälsa så att kost och rörelse finns med i utvecklingssamtalen. Under 2007 har ett projekt; "Röris" startats på Trandaredskolan och Ekarängskolan med syfte att stimulera elever att röra sig genom att träna olika rörelser vid fasta tidpunkter. Under 2007 har Hulta fritidsgård tagit bort försäljningen av godis.

Förbättringsområden

För att öka andelen barn och ungdomar med BMI under 25 kommer verksamheten att fortsätta med de insatser som beskrivs i analysen. Ytterligare insatser i form av information till föräldrar om fritids- och

föreningsaktiviteter efter skoltid kommer att genomföras av fritidsgårdarnas personal (utskick till föräldrar samt via uppsökande verksamhet).

Andel elever i åk 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng och Ma.

Analys

81% av alla Trandareds elever har fått godkända avgångsbetyg i jämförelse med 86% i snitt för Borås Stad. Kommundel Trandareds andel av elever med godkända avgångsbetyg är 81% vilket är lägre än snittet för Borås Stad; 86%.

Detta är första gången som en redovisning av elever från Trandared i år 9 kan presenteras. Trandared har ingen egen år 7–9 skola och det faktum att eleverna går i skola utanför kommundelen har tidigare hindrat begäran om resultatuppföljning av måluppfyllelsen. Med det nya redovisade värdet för avgångsbetyg i år 9 kan man i framtiden se tendenser och resultat vid förändringar av undervisningen som görs i år F- 6.

Slutsats

Resultatet för Kommundel Trandared är 5% sämre än snittet i Borås Stad. Det är det enda man kan konstatera då det är första gången denna jämförelse redovisas. Möjligheten finns nu att följa effekterna av insatser i år F-6 och på så sätt underlätta den fortsatta utvecklingen av undervisningen.

Förbättringsområden

Kommundelens skolverksamhet kommer att öka samverkan med högstadieskolorna kring timplaner och ämneskunskaper för elever från Trandared samt förbättra uppföljningen av måluppfyllelsen för Trandareds elever i högstadieskolorna

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol under de senaste tre månaderna

Analys

75% av intervjuade elever i år 8 uppger att de inte druckit alkohol gentemot 68% i Borås Stad.

Slutsats

Kommundelen ser att en lägre procentandel av de intervjuade eleverna i år 8 uppger att de inte dricker alkohol jämfört med föregående års mätning vilket innebär att 25% av de intervjuade uppger att de dricker alkohol mot 17% år 2006. Andelen intervjuade ungdomar i år 8 som dricker alkohol har ökat med 8%.

Ett annat resultat av undersökning sammanställt av polismyndigheten gällande omhändertagna ungdomar under 18 år för LOB under 2007 i Borås Stad, visar att 135 ungdomar under 18 år har omhändertagits i samband med en stark alkoholpåverkan, där 15 av dessa ungdomar kommer från Kommundel Trandared. Detta placerar kommundelen bland de två kommundelar som redovisar det högsta antalet ungdomar som omhändertagits pga. alkoholpåverkan i Borås Stad. De båda undersökningarna förstärker varandra och varnar för en ökad alkoholkonsumtion bland elever i år 8.

Resultatet visar på en ökning av alkoholkonsumtion bland ungdomar i år 8 överlag i kommundelen, och förekomsten av en grupp ungdomar under 18 år som omhändertagits för stark alkoholpåverkan under 2007.

Förbättringsområden

Verksamma åtgärder för att höja antalet elever i år 8 som inte dricker alkohol kommer att bli en uppgift för nätverket mot ungdomsbrottslighet i samverkan med fritidsgårdar, skolor och föreningsliv.

Föreningsmedlemskap, år 8

Analys

57% av tillfrågade elever i år 8 uppger att de tillhör någon förening gentemot 68% i Borås Stad. Resultatet för kommundelen är lägre i förhållande till 2005 och 2006.

Slutsats

Kommundelen har lågt medlemskap jämfört med 2005 och 2006. En ökad samverkan och samarbete mellan fritidsgårdarna, skolan och föreningarna kring föreningsmedlemskap är

centralt för att öka barn/ungdomarnas fritidsaktivitetsintresse.

Under 2007 har fritidsgården på Hulta arbetat för en ökad samverkan med föreningar. Detta arbete förväntas bidra till bättre kännedom om Borås Stads föreningar och därmed även kunna påverka barn och ungdomars medlemskap i större utsträckning.

Inför verksamhetsåret 2008 har kommundelens och Mariedal IK:s ledning genomfört en diskussion kring samverkan mot gemensamma mål att öka andelen föreningsaktiva ungdomar i Trandared.

Förbättringsområden

Samverkan och samarbetet mellan skola, fritidsverksamhet, fritidsgård och kommundelens/stadens föreningsverksamhet behöver utvecklas.

Förvärvsfrekvens 25-34 år

Analys

Totalt 77% i åldersgruppen mellan 25-34 på Trandared är förvärvsaktiva, siffran för Borås Stad ligger på samma nivå totalt sett. När det gäller resultatet i jämförelse mellan könen så är 74% av kvinnorna på Trandared och 81% av männen förvärvsaktiva, siffror för Borås Stad för kvinnor är 74% och för män 80%. På riksnivå totalt sett är 76% i den åldersgruppen förvärvsaktiva, varav 73% kvinnor respektive 78% män.

Resultatet för Kommundel Trandared är bättre än snittet i Riket och ligger på samma nivå som resultatet för Borås Stad. Totalt är det 981 förvärvsaktiva i kommundelen i ålder 25-34 år, varav 250 är sysselsatta inom handel och kommunikation; 186 arbetar inom vård och omsorg; 176 arbetar inom tillverkningsindustri, 140 arbetar inom finans och företagartjänster; 87 arbetar inom utbildning och forskning; 52 arbetar inom byggverksamhet; 51 arbetar inom personliga och kulturella tjänster; 21 arbetar inom offentlig förvaltning; 4 arbetar inom ej specificerad verksamhet; 3 arbetar inom jordbruk; 3 arbetar inom energi, vatten och avfall.

Slutsats

Förvärvsfrekvensen, 25-34 år för Trandareds Kommundel ligger väl i förhållande till Borås Stad och Riket.

Förbättringsområden

Kommundel Trandared är öppen för samarbete med socialtjänst, försäkringskassa, arbetsförmedling och andra intressenter för att öka andelen förvärvsarbetande i kommundelen. I kommundelens förskola, skola och fritidsverksamhet pågår olika insatser för att på olika sätt utveckla varje enskild individ för att underlätta ett lyckat möte och inträde i arbetslivet. Dessa insatser bör ständigt ses över och förbättras.

Andel personer i åldern 25-34 år med eftergymnasial utbildning

Analys

Totalt sett har Trandared 32% av antalet unga vuxna i åldern 25-34 år med eftergymnasial utbildning. Siffran är lägre än för Borås där resultatet ligger på 37% samt för Riket 43%. Resultatet i förhållande till könsfördelning för Trandared är lika lågt och ligger för kvinnor på 37% och för män 27%, siffror för Borås ligger för kvinnor på 42% och för män 32%. Resultatet för Riket ligger på 49% för kvinnor och 37% för män.

Slutsats

Enligt den föregående indikatorn angående "Förvärvsfrekvens 25-34 år" så visas att många i den undersökta åldersgruppen arbetar inom handel, kommunikation, vård och omsorg, tillverkningsindustrin, företagartjänster och byggverksamhet är det förklarligt att andelen med eftergymnasial utbildning ligger på 32% då eftergymnasial utbildning inte är ett krav för att etablera sig i sin yrkeskarriär inom dessa yrken.

Kommundel Trandareds utbud av arbetstillfällen i och med lämpligt avstånd från kommundelen påverkar befolkningsstrukturen ur ett yrkes- och utbildningsperspektiv. Även utbudet av lediga lägenheter och villor öppnar upp för förändringar i befolkningsstrukturen.

Förbättringsområden

För att bli en attraktiv stad för personer med eftergymnasial utbildning i åldern 25-34 år bör fler arbetstillfällen som kräver eftergymnasial utbildning tillskapas i och eller i närheten av Borås Stad. Även nybyggnation av flerfamiljshus och villor kan påverka befolkningsstrukturen ur detta hänseende.

Andel vuxna som inte hyser oro att utsättas för brottAnalys

Det finns inga resultat för 2007 gällande trygghetsmätning. Äldre uppgifter från 2006 visar att 37% vuxna inte hyser oro att utsättas för brott. Detta är en minskning med 3% i förhållande till 2005.

Slutsats

Även om inga mätningar finns för 2007 så kan man konstatera att det är en alltför liten andel av de vuxna i tidigare mätningar som inte hyser oro för att utsättas för brott. Kommundel Trandared ska kontinuerligt arbeta för att minska oron att utsättas för brott.

Under 2007 har kommundelen arbetat med oron att utsättas för brott i en särskild satsning gällande ungdomskriminalitet. En konsult från KonPrev (Kontroll- och previsionsgruppen) har kartlagt, analyserat och identifierat möjliga brottsförebyggande åtgärder i kommundelen. Två rapporter är framlagda "Brott och otrygghet i Trandared kommundel – Kartläggning, analys och identifiering av möjliga åtgärder" och "Kartläggning och analys av Trandared kommundels brottsförebyggande nätverksfunktioner och arbetsmetoder". Rapporterna blir nu ett värdefullt underlag för det fortsatta arbetet.

Förbättringsområden

Förbättringsområden har i det ovan nämnda kartlägnings- och analysarbetet identifierats och beskrivits tillsammans med rekommendationer på åtgärder. Kommundelen kommer att fortsätta att arbeta utifrån analysen och förslagen på förbättringsområden under 2008.

Andel 65 år och äldre med hemtjänst i ordinärt boendeAnalys

Bland 65 år och äldre är det 8% boende på Trandared som använder hemtjänstinsatser. Detta är samma resultat som för 2006. Kommundel Trandared har förutom Kommundel Centrum den näst största gruppen av äldre över 65 år (21% av befolkningen inom kommundelen) och antalet äldre kommer enligt befolkningsprognosen för perioden 2007-2011 att öka med ca 9% i åldersgruppen 85-w. Gruppen äldre 80-w har fler och mer komplexa vårdbehov. Under 2007 har antalet SÄBO-platser ökat markant från 95 till 112 samtidigt som vårdtyngden fortsätter att öka i vissa enheter inom äldreomsorgen.

Resultatet för Borås Stad visar på ett ökat antal hemtjänstinsatser i fler kommundelar. Endast Trandared och Norrby har oförändrat resultat. Införandet av förenklad biståndshandläggning från den 1 april 2008 är en osäkerhetsfaktor som kan bidra till att fler kan komma att använda hemtjänstinsatser.

Slutsats

Kommundel Trandared har som mål att de äldre medborgarna skall kunna bo kvar i det enskilda hemmet så långt det är möjligt. Med en åldrande befolkning borde då andelen äldre med hemtjänst öka. Istället ser kommundelen en kraftig ökning när det gäller beviljande av särskilda boenden. Orsaken till detta förhållande behöver analyseras.

Förbättringsområden

Kommundelens verksamhet inom äldreomsorg kommer att djupare analysera det framtagna resultatet i valfärdsbokslutet när det gäller den i jämförelse låga andelen hemtjänstanvändare i förhållande till det ökade antalet utnyttjade särskilda boendeplatser.

Kommundelsnämnd Viskafors

Viskafors kommunal har 6 337 invånare. Geografiskt är den en av de största med en stor andel glesbygdsbebyggelse och fem tätorter. I samband med industrinedläggelser under 80- och 90-talet försvann närmare 1000 arbetstillfällen i kommunalen. Historiskt har bygden starka rötter i arbetarrörelsen. I kommunalen finns ett genuint intresse för folkbildning och föreningsverksamhet där byalagsrörelsen vuxit sig stark de senaste åren. En stor tillgång utgör de rika möjligheterna till sport- och friluftsliv inom kommunalen.

Inledning

De indikatorer som analyseras av samtliga nämnder i Valfärdsbokslut 2007 är följande:

- Andel barn med BMI under 25 i årskurs 4.
- Andel elever i år 8 som uppger att de inte dricker alkohol.
- Andel elever i år 9 med godkända avgångsbetyg i Svenska/Sv2, engelska och matematik.
- Förvärvsfrekvens 25-34 år.
- Andel vuxna som inte hyser oro att i något avseende utsättas för brott.
- Andel 75 år och äldre med hemtjänst.

Förutom analys av de obligatoriska indikatorerna som redovisats ovan har Viskafors kommunal nämnd valt att även titta närmare på ytterligare två indikatorer, nämligen;

- Andel simkunniga elever i år 5.
- Andel kariesfria 19-åringar.

Andel barn med BMI under 25 i år 4

Analys

Mätningen 2007 visar på ett resultat där 90% av eleverna i år 4 i Viskafors kommunal har ett BMI under 25. Borås stad uppvisar totalt ett resultat på 96%.

Slutsats

Elevernas BMI har varierat de senaste tre åren. 2005 låg det på 89%, 2006 steg det till 98% och 2007 sjönk det åter till 90%. Kommunalsnämnden i Viskafors ser med oro på den allmänna trenden av ökad övervikt och fetma bland barn och ungdomar och har därför som mål att långsiktigt kunna

redovisa att andelen barn i år 4 med ett BMI under 25 uppgår till 96% eller mer.

Förbättringsområden

Viskafors kommunal har under 2007 bedrivit projektet "Kost och hälsa bland barn och ungdomar" med målet att främja goda kost- och hälsovanor bland ungdomar.

Bland projektets aktiviteter märks bland annat en välbesökt och mycket positivt mottagen temadag på Svaneholmsskolan. Under dagen presenterade idrottsföreningar från närmiljön sin verksamhet och elever redovisade sina arbeten om kostens betydelse.

Fyra personalgrupper från förskola och F- år 3 har inom projektets ram utbildats i Friskis och Svettis utbildning – "Röris" och "miniröris". Kostenheten har tillsammans med styrgruppen för projektet sett över förskole- och skolmaten, exempelvis serveras numera ett ökat antal fullkornsprodukter och användandet av livsmedel som innehåller raffinerat socker har minskats. Projektet avslutades 2007 men har initierat ett ökat kost- och hälsomedvetande både inom skola, förskola samt föräldragrupper. Detta skapar goda förutsättningar för det fortsatta arbetet med kost och hälsofrågor i Viskafors kommunal

Andel elever år 9 med godkända avgångsbetyg i Sv/Sv2, Eng, och Ma

Analys

Under 2007 visar mätningen på ett resultat där 87% av eleverna i år 9 i Viskafors kommunal har godkända betyg i svenska, engelska och matematik. Borås stad uppvisar totalt ett resultat på 86%.

Slutsats

Skolorna i Viskafors har ett fortlöpande pedagogiskt utvecklingsarbete. Med början höstterminen 2007 har en ”studiomodell” implementerats för år 7–9 där eleverna ges ett riktat pedagogiskt stöd. Modellen förväntas bidra till en högre måluppfyllelse. I de lägre årskurserna ser nämnden det som eftersträvansvärt att ha små klasser för att skapa goda inlärningsförutsättningar för barnen.

Förbättringsområden

Viskafors kommunalnämnd strävar efter att stärka grundskolans elevhälsoteam som en del i arbetet med att skapa goda förutsättningar för alla elever. Ombyggnationen av Viskaforsskolan planeras vara färdig till höstterminen 2008 och kommer att innebära nya fräscha lokaler och en stimulerande arbetsmiljö för elever och personal.

Skolverksamhetens ledningsgrupp kommer att förstärkas med ytterligare en rektor under 2008 vilket förväntas bidra till förbättrade förutsättningar för ett gott ledarskap för personalen på Viskaforsskolan.

Andel elever i år 8 som uppger att de inte druckit alkohol de senaste tre månaderna

Analys

Mätningen av eleverna 2007 visar på ett resultat där 71% av eleverna i år 8 i Viskafors kommunal uppger att de inte dricker alkohol. Borås stad uppvisar totalt ett resultat på 68%.

Slutsats

Det finns forskningsresultat som visar på att risken för att utveckla ett alkoholberoende är fyra gånger vanligare bland dem som börjar dricka alkohol vid 14 års ålder än de som börjar vid 20 års ålder. Det finns alltså stora folkhälsovinster med att försena ungdomars debut med att dricka alkohol.

Kommunalnämndens målsättning under kommande år är att andelen elever i år 8 som uppger att de inte dricker alkohol ska öka till 75% eller mer.

Förbättringsområden

Viskafors kommunalnämnd ser med tillförsikt på den lokala nätverksgruppens fortsatta aktiva arbete med att informera ungdomar och föräldrar om farorna med en tidig alkoholdebut. En skola med väl fungerande samarbete mellan lärare, föräldrar och ungdomar är av största vikt för en god informationsspridning om riskerna med alkohol och droger.

Polisen i Borås arbetar framgångsrikt med att minska langningen av alkohol och droger. Ett dynamiskt föreningsliv i Viskafors med goda förebilder bland föreningsledare är en annan framgångsfaktor i arbetet med minskat alkoholintag bland ungdomar. Det av kommunfullmäktige fastställda drogpolitiska handlingsprogrammet 2007-2010 utgör ett viktigt styrdokument avseende alkoholpolitiska mål, vilket nämnden har att beakta.

Andel simkunniga elever i år 5

Analys

Mätningen under 2007 visar på ett resultat där 95% av eleverna i år 5 i Viskafors kommunal var simkunniga. Borås stad uppvisar totalt ett resultat på 92%.

Slutsats

Viskafors kommunalnämnd delar Svenska Livräddningssällskapets uppfattning om vikten av simkunskap. Simkunnighet ger en ökad livskvalité, glädje och trygghet i och vid vatten.

Förbättringsområden

Kommunalnämndens målsättning under kommande år är att samtliga elever i år 5 skall vara simkunniga. Från och med den 1 september 2007 gäller nya tydligare mål i skolornas läroplan för vad elever skall ha uppnått i år 5. Målen innefattar idag att eleven skall kunna simma 200 meter, varav 50 meter på rygg. Eleven skall också ha god vattenvana, vara trygg i vattnet och kunna hantera nödsituationer. Även grundläggande kunskaper om bad-, båt- och isvett inbegrips.

Förutsättningar och möjligheter till simundervisning i Viskafors är utmärkta, med tillgång till en nyrenoverad undervisningsbassäng på Viskafors skolans område.

Förvärvsfrekvens 25–34 år

Analys

Mätningen av andelen förvärvsaktiva i åldrarna 25–34 år noteras till 86% i Viskafors kommun. Borås stad uppvisar totalt ett resultat på 77%. Rikets snitt ligger på 76%.

Slutsats

Basen för vår välfärd ligger i möjligheterna att upprätthålla en hög sysselsättning. Förvärvsfrekvensen är inte bara viktig ur ett ekonomiskt perspektiv, utan även för medborgarens delaktighet och sociala förankring i samhället. Viskafors kommun ligger tillsammans med de övriga ytterkommunerna högre i förvärvsfrekvens än Borås stad totalt.

Förbättringsområden

Kommundelsnämnden har inom detta område i första hand ett stort ansvar för att ge den unga generationen i Viskafors en bra grund för fortsatta akademiska eller yrkesinriktade studier som ger goda möjligheter till ett förvärvsarbete i framtiden.

Andel vuxna som inte hyser oro att utsättas för brott

Utgår på grund av att trygghetsmätningen ej genomfördes av polisen 2007

Andel 65 år och äldre med hemtjänst

Analys

I Viskafors kommun har totalt 12% av dem som är 65 år eller äldre beviljats hemtjänst i ordinärt boende. I Borås stad totalt ligger snittet på 14%.

Slutsats

I likhet med Borås stad totalt så ökar andelen äldre med behov av hemtjänst i Viskafors kommun. Detta ligger i linje med den ökande ålderstrukturen på befolkningen i

Sverige och strävan efter att möjliggöra ett kvarboende i det egna hemmet så länge som önskas. Att Viskafors kommun ligger under snittet i Borås stad beror troligen på att det finns en större tradition i ytterkommunerna att närstående, men även grannar, hjälper de äldre. Detta har även framkommit vid en enkätundersökning till vårdtagare med hemtjänst.

Förbättringsområden

Den nya förenklade biståndsbedömningen som införs fr.o.m. den 1 april 2008 för personer som är 70 år eller äldre, innebär ett större självbestämmande och ett ökat inflytande för vårdtagare i ordinärt boende om vilka hjälpinsatser som erfordras. Den äldre skall i stor utsträckning tillsammans med den socialt omsorgsansvariga omvårdnadspersonalen planera sina service- och omvårdnadsinsatser.

Nämnden strävar efter att öka och ytterligare utveckla de aktiviteter och tjänster som erbjuds av äldreomsorgen. Samarbetet med frivilliga skall utvecklas och anhörigvårdare skall stödjas och avlösas bl.a. genom en anhörigcentral.

Andel kariesfria 19-åringar

Analys

Mätningen visar på ett resultat där 37% av 19-åringarna i Viskafors kommun var kariesfria. Borås stad uppvisar totalt ett resultat på 34%.

Slutsats

Begreppet kariesfri innebär att 19-åringarna inte har någon lagad tand och inte heller något kariesangrepp som är så stort att det kräver en lagning. Klinikchefen för folktandvården i Viskafors, menar att 37% är ett mycket bra värde. Värdet kan variera relativt kraftigt mellan olika år eftersom Viskafors har en ganska liten årskull. Det intressanta är att titta på trenden under en längre tidsperiod och då ser man en god trend.

Tandhälsan hos barn och ungdomar kan användas som ett mått för att undersöka

resultat av sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande arbete. Tandhälsan hos 19-åringar är då särskilt intressant. Nationellt får vuxna allt bättre tandhälsa men det finns oroande tendenser bland barn. Vid nationella jämförelser finns socioekonomiska skillnader i tandhälsan. Yrkesarbetande har generellt bättre tandhälsa än förtidspensionärer, arbetslösa och långtidssjukskrivna. Skillnader mellan personer med olika utbildningsnivåer kan också ofta ses.

Förbättringsområden

Kommundelsnämnden har arbetat aktivt under 2007 med att skapa förutsättningar för en förbättrad tandhälsa bland barn och ungdomar i Viskafors kommun. Genom projektet ”Kost och hälsa bland barn och ungdomar” har både pedagogisk personal och föräldrar informerats om vikten av goda kostvanor.

Vid förskolor och fritidshem i kommundelen har det införts förändringar av mellanmålet, exempelvis undviks livsmedelsprodukter med höga halter av raffinerat socker. Folktandvården i Viskafors kommun arbetar på ett ambitiöst sätt med kostinformation, munhygieninstruktion och fluorbehandlingar.